

Úřední věstník

Evropské unie

C 97

Svazek 50

České vydání

Informace a oznámení

28. dubna 2007

Oznámení č.

Obsah

Strana

III Přípravné akty

Evropský hospodářský a sociální výbor

433. plenární zasedání ve dnech 15. a 16. února 2007

2007/C 97/01	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský poradní výbor pro politiku Společenství v oblasti statistických informací KOM(2006) 653 v konečném znění – 2006/0217 (COD)	1
2007/C 97/02	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky a změně směrnice 2000/60/ES KOM(2006) 397 v konečném znění – 2006/0129 (COD)	3
2007/C 97/03	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Zastavení ztráty biologické rozmanitosti do roku 2010 – a v dalších letech Zachování ekosystémových služeb v zájmu dobrých životních podmínek pro lidstvo KOM(2006) 216 v konečném znění	6
2007/C 97/04	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o integrované prevenci a omezování znečištění (kodifikované znění) KOM(2006) 543 v konečném znění – 2006/0170 (COD)	12
2007/C 97/05	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Rady o čistokrevném plemenném skotu (kodifikované znění) KOM(2006) 749 v konečném znění – 2006/0250 (CNS)	13
2007/C 97/06	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání pracovního zařízení zaměstnanci při práci (druhá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) (kodifikované znění) KOM(2006) 652 v konečném znění – 2006/0214 (COD)	14
2007/C 97/07	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí azbestu při práci (kodifikované znění) KOM(2006) 664 v konečném znění – 2004/0222 (COD)	15

2007/C 97/08	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Evropská politika v oblasti logistiky	16
2007/C 97/09	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Strategie pro bezpečnou informační společnost – „Dialog, partnerství a posílení účasti“ KOM(2006) 251 v konečném znění	21
2007/C 97/10	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o přezkumu předpisového rámce EU pro sítě a služby elektronických komunikací	27
2007/C 97/11	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise podle čl. 138 odst. 2 Smlouvy ES o vylepšení námořních pracovních norem KOM(2006) 287 v konečném znění	33
2007/C 97/12	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Vztahy mezi EU a Japonskem: úloha občanské společnosti	34
2007/C 97/13	Usnesení Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Provádění obnovené Lisabonské strategie	39

III

(Přípravné akty)

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR

433. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 15. A 16. ÚNORA 2007

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský poradní výbor pro politiku Společenství v oblasti statistických informací

KOM(2006) 653 v konečném znění – 2006/0217 (COD)

(2007/C 97/01)

Dne 22. prosince 2006 se Rada Evropské unie, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci výše uvedené.

Vzhledem k naléhavé povaze práce Evropský hospodářský a sociální výbor jmenoval paní FLORIO hlavním zpravodajkou na 433. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. února 2007 (jednání dne 16. února 2007), a přijal následující stanovisko 105 hlasy pro, 0 hlasy proti a 2 členové se zdrželi hlasování.

1. Úvod

1.1 EHSV chce v tomto stanovisku vyjádřit svůj názor na návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, který předkládá Komise ⁽¹⁾ a jehož cílem je reforma CEIES (Evropský poradní výbor pro statistické informace v hospodářské a sociální oblasti).

1.2 Již od svého založení CEIES zastával roli konzultačního orgánu, jehož cílem byla podpora dialogu mezi institucemi produkcí statistik a uživateli statistik na úrovni Společenství.

1.3 Komise v odůvodnění svého návrhu zdůrazňuje, že z konzultací provedených za účelem reformy CEIES vyplynulo několik společných cílů:

- vytvořit menší a výkonnější orgán,
- reformovaný CEIES by přispíval ke zvýšení kvality statistických údajů Společenství,
- reformovaný CEIES by měl dostat strategičtější úlohu při pomoci Radě, Evropskému parlamentu a Komisi při koordinaci cílů a priorit politiky Společenství v oblasti statistických informací,

- složení reformovaného CEIES však musí odrážet všechny zúčastněné strany, jež mají zájem na evropských statistikách, včetně těch, které patří do občanské společnosti.

2. Návrh Komise

2.1 Návrh rozhodnutí Komise zřizuje nový CEIES a v článku 1 ho pojmenovává „Evropský poradní výbor pro politiku Společenství v oblasti statistických informací“ a ukládá mu úlohu při pomoci Evropskému parlamentu, Radě a Komisi při koordinaci priorit a strategických cílů politiky Společenství v oblasti statistických informací.

2.2 Pro výbor se plánuje výraznější úloha při přípravě statistického programu Společenství. Po žádosti Komise o konzultaci výbor vyjádří svůj názor:

- na souvislost programu s požadavky evropské integrace a evropského rozvoje a s činnostmi Společenství, s ohledem na hospodářský, sociální a technický vývoj,
- na zdroje potřebné k provádění programu, včetně nákladů.

2.3 CEIES má kromě toho za úkol upozornit Komisi na odvětví, ve kterých může být důležité zahájit nové statistické činnosti, a doporučuje způsoby, jak lépe vyhovět potřebám uživatelů z hlediska kvality informací.

⁽¹⁾ KOM(2006) 653 v konečném znění – 2006/0217 (COD).

2.4 Na žádost Evropského parlamentu, Rady a Komise výbor předkládá stanoviska k otázkám týkajícím se:

- potřeb uživatelů v rámci vývoje politiky Společenství v oblasti statistických informací,
- priorit statistického programu Společenství,
- hodnocení stávajících statistik,
- kvality údajů a politiky šíření informací.

2.5 Výbor má také právo předkládat Evropskému parlamentu, Radě a Komisi zprávy týkající se potřeb uživatelů a nákladů, jež nesou poskytovatelé údajů.

2.5.1 Komise každoročně předkládá zprávu o tom, jakým způsobem zohlednila stanoviska výboru.

2.6 Návrh rozhodnutí Komise snižuje počet členů CEIES ze 79 na 25. Článek 4 uvádí, že čtrnáct členů nového výboru je jmenováno Komisí po konzultaci Evropského parlamentu a Rady. Každý členský stát musí poskytnout jména dvou kandidátů, kteří mají vysokou kvalifikaci v oblasti statistiky, a Komise při výběru 14 členů usiluje o to, aby složení členů výboru spravedlivě odráželo občanskou společnost včetně vědecké komunity a přiměřeně pokrývalo různá statistická odvětví obsažená ve statistickém programu Společenství.

2.6.1 Deset členů je jmenováno přímo subjekty, k nimž náleží, a to v tomto složení:

- jeden zástupce Evropského parlamentu,
- jeden zástupce Rady,
- jeden zástupce Evropského hospodářského a sociálního výboru,
- jeden zástupce Výboru regionů,
- jeden zástupce ECB,
- dva zástupci Výboru pro statistické programy,
- jeden zástupce UNICE,
- jeden zástupce ETUC,
- jeden zástupce UEAPME.

2.6.2 Generální ředitel Eurostatu je kromě toho členem CEIES z moci úřední.

2.7 Jednou z novinek, které zavádí tato reforma, je možnost zřídit dočasné pracovní skupiny, kterým předsedá některý člen CEIES, za účelem přípravy stanovisek k vysoce komplexním statistickým otázkám.

2.8 Návrhem rozhodnutí Komise se zrušuje předchozí rozhodnutí Rady 91/116/EHS.

3. Poznámky a závěry

3.1 Rozšíření Evropské unie na 27 zemí vyvolalo kromě jiného potřebu reformy CEIES, což je vnímáno i uvnitř tohoto orgánu. Je totiž nutné, aby tento orgán měl co nejrepresentativnější pohled nejen na různé vnitrostátní podmínky, ale i na potřeby evropských uživatelů a poskytovatelů dat.

3.2 Posílení strategické úlohy CEIES při výběru priorit a hodnocení, s možností zřizovat pracovní skupiny ad hoc, je důležitým krokem k tomu, aby tomuto orgánu byla poskytnuta odpovědnost a prostředky, které mu přísluší.

3.3 Rozhodně lze souhlasit s cílem vytvořit nový menší a výkonnější výbor, ale je třeba zaručit nezávislost, autoritu a neutralitu jeho členů. EHSV má proto pochybnosti o novém složení výboru. EHSV se domnívá, že má-li výbor podpořit dialog mezi uživateli statistik a institucemi produkujícími statistiky, jak je stanoveno, pak by institucionální zastoupení v jeho složení určitě nemělo být tak výrazné.

3.4 Toto složení kromě toho nezaručuje skutečný pohled institucí, jako je Evropský parlament nebo například samotný Evropský hospodářský a sociální výbor, které zastupují řadu různých politických názorů či zájmových skupin.

3.5 Evropský hospodářský a sociální výbor je orgánem Evropské unie, jehož posláním je zastupovat různé socio-ekonomické podmínky a subjekty občanské společnosti. Skutečnost, že v novém Evropském poradním výboru pro politiku Společenství v oblasti statistických informací ho bude zastupovat pouze jediný člen, tak jako ostatní evropské instituce, by mohlo být považováno za snížení jeho specifické důležitosti jakožto evropského poradního orgánu.

3.6 Právě kvůli úloze, kterou zastává, a svému složení, kterým se vyznačuje, by EHSV měl mít zvláštní důležitost při konzultacích, nejen z důvodu své institucionální úlohy, ale i pro svou schopnost vyjadřovat pohled evropské občanské společnosti.

3.7 Zdá se však, že podle návrhu rozhodnutí bude občanská společnost zastoupena 14 členy jmenovanými Komisí, aniž by byla upřesněna kritéria jejich výběru z různých evropských sdružení. K nim je třeba přičíst zmíněných 10 zástupců institucí, sociálních partnerů EU a Eurostatu.

3.8 EHSV, ačkoliv podporuje reformu CEIES, proto žádá, aby byla v návrhu Komise uznána a zhodnocena jeho poradní úloha v oblasti statistických informací Společenství.

V Bruselu dne 16. února 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky a změně směrnice 2000/60/ES

KOM(2006) 397 v konečném znění – 2006/0129 (COD)

(2007/C 97/02)

Dne 15. září 2006 se Rada, v souladu s článkem 175 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci výše uvedeně.

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 25. ledna 2007. Zpravodajem byl pan BUFFETAUT.

Na 433. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. února 2007 (jednání ze dne 15. února 2007), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 188 hlasy pro, 1 hlasem proti a 9 členů se zdrželo hlasování.

1. Proč směrnice o environmentální kvalitě vody?

1.1 Ve skutečnosti je tento návrh návrhem „dceřiné směrnice“ rámcové směrnice o vodě (2000/60/ES). Rámcová směrnice určila strategii boje proti znečištění vody chemikáliemi. Toto znečišťování povrchových vod může narušovat vodní ekosystémy a vést ke ztrátám stanovišť a biologické rozmanitosti. Navíc se mohou polutanty akumulovat v potravinovém řetězci a lidé mohou být vystaveni polutantům přítomným ve vodním prostředí nejen prostřednictvím konzumace ryb, potravin sladkovodního a mořského původu, pitné vody, ale i prostřednictvím rekreační a sportovní činnosti.

1.2 Je také nutno zdůraznit, že polutanty mohou setrvávat v životním prostředí mnoho let poté, kdy byly zakázány, být přenášeny na dlouhé vzdálenosti a dosáhnout míst, která se a priori nezdála být zasažena znečištěním.

1.3 Konečně je nutno poznamenat, že zdroje těchto polutantů jsou různé: domácí aktivity, zemědělství, spalování, průmysl...

1.4 V první fázi Komise předložila seznam 33 látek prioritního zájmu na úrovni Společenství (rozhodnutí 2455/2001/ES). Návrh směrnice, která nám byla předložena, chce zajistit vysokou úroveň ochrany před riziky, která tyto 33 prioritní látky a některé další polutanty představují pro vodní prostředí nebo mohou prostřednictvím tohoto prostředí představovat.

1.5 Pro dosažení tohoto cíle návrh směrnice stanovuje normy environmentální kvality. Připomíná, že řada postupů pro omezování emisí nezbytných ke splnění těchto norem již bylo přijato v různých aktech Společenství v uplynulých letech.

1.6 Znamená to také zrušení jistých stávajících dceřiných směrnic, hlavně proto, aby byl zohledněn vědecký a technický pokrok a polutanty, které doposud nebyly zohledněny.

2. Zvolená metoda ke stanovení norem environmentální kvality

2.1 Komise navrhuje a spojuje dvě kritéria hodnocení:

— roční průměr;

— maximální přípustná koncentrace.

2.2 Norma environmentální kvality je definována nejen maximální přípustnou koncentrací, aby se zamezilo krátkodobým závažným nevratným důsledkům pro ekosystémy kvůli akutnímu znečištění, ale i ročním průměrem, aby se zamezilo dlouhodobým nevratným důsledkům trvalého znečišťování, které není akutního rázu.

2.3 Komise navrhuje, aby se normy u většiny látek vztahovaly na úroveň znečištění povrchových vod. U některých látek, které se mohou akumulovat v potravinovém řetězci, však Komise poznamenává, že normy uplatňované pouze na povrchové vody nemusí dostačovat k vyloučení nepřímých důsledků a sekundárních otrav. U tří takových látek (hexachlorbenzenu, hexachlor-butadienu a rtuti) proto navrhuje, aby byly normy environmentální kvality pro biotu stanoveny členskými státy.

3. Rozdělení odpovědností mezi Evropskou unií a členskými státy

3.1 Komise navrhuje určení norem environmentální kvality vody na úrovni Společenství, aby byla zajištěna stejná úroveň ochrany životního prostředí ve všech členských státech a rovnost konkurenčních podmínek pro ekonomické subjekty. Obecně Komise zastává stanovisko, že stávající režimy omezování znečištění by měly být přiměřené tomu, aby umožňovaly členským státům dosahovat norem kvality. Pokud by byla nutná doplňující opatření, mělo by být ponecháno na členských státech, aby zahrnuly odpovídající opatření pro omezení znečištění do programu opatření, který má být vypracován pro každé povodí podle článku 11 rámcové směrnice.

4. Navrhovaná opatření

4.1 Základní prvky směrnice jsou:

- stanovení norem environmentální kvality se zavedením přechodných oblastí překračování;
- stanovení soupisu vypouštění, emisí a úniků ke kontrole toho, zda jsou splněny cíle snížení;
- zrušení některých stávajících dceřiných směrnic;
- identifikace prioritních nebezpečných látek ze 14 látek přezkoumaných podle požadavků rozhodnutí č. 2455/2001/ES.

5. Obecné připomínky

5.1 Zamezit znečišťování povodí nebezpečnými látkami, které představují potenciálně závažná rizika a způsobují nevratné důsledky, je cílem, se kterým nelze než souhlasit.

5.2 EHSV považuje za důležité, aby Komise udržovala podstatnou a vědecky založenou kapacitu k neprodlenému identifikování jakýchkoliv látek, které by mohly způsobit škodlivé znečištění povrchových vod, a ke stanovení bezpečných norem kvality maximálních přípustných hladin těchto látek, přípustných jednotlivě nebo v kombinaci. EHSV bere na vědomí a podporuje úvodní seznam prioritních látek a norem obsažený ve stávajícím návrhu. Navrhuje opatření, která by zajišťovala každoroční posouzení, prováděné vyčerpávajícím, vědeckým a transparentním způsobem, zda mají být do seznamu zařazeny nějaké další látky, případně zda se u některých látek mají změnit maximální přípustné hladiny. Zejména by měly být prozkoumány další látky považované za prioritní úmluvou OSPAR nebo jinými mezinárodními dohodami.

5.3 EHSV je znepokojen tím, že dosud nebyly stanoveny konečné normy pro olovo, nikl a jejich sloučeniny. Měla by být upřednostněna práce v tomto směru a stanoveny odpovídající normy, pokud možno v termínu, který by umožnil jejich zahrnutí do stávající směrnice před jejím dokončením.

5.4 Konečným cílem zlepšování kvality vod je ochrana bioty a potravního řetězce až do úrovně člověka včetně. Pokud by bylo možné měřit spolehlivě, konzistentně a účinně úroveň znečišťujících látek v biotě, bylo by v zásadě lepší stanovovat a kontrolovat normy tímto způsobem. Obecně je to však stále ještě obtížné a pro většinu prioritních látek je v současnosti schůdnější a obvykle dostatečně spolehlivé stanovování norem pro maximální přípustné koncentrace v povrchových vodách. (Návrh založit monitorování plnění norem na ročních průměrech a maximálních přípustných koncentracích je realistický, správně vytvořený a zcela oprávněný).

5.5 Existují nicméně některé toxické látky, které mají sklon se hromadit v potravním řetězci. U těchto látek nemohou samotné

normy pro povrchové vody zaručit dostatečnou ochranu proti toxickým účinkům. U těchto látek by bylo žádoucí stanovení norem založených na maximálních koncentracích látky přípustných v tkáních ryb, měkkýšů, korýšů a v jiné biotě, jak navrhuje Komise. K těmto látkám náleží hexachlorbenzen, hexachlorbutadien a methylrtuť. Další mohou být v budoucnosti identifikovány. Pro stanovení norem takovým způsobem neexistuje dosud obecně přijatelná metodologie, takže Komise navrhuje zavedení takových norem členským státům umožnit pouze pro tři výslovně uvedené látky.

5.6 Vzhledem ke stavu poznání je to třeba akceptovat. EHSV přesto vyzývá Komisi, aby pokračovala v podporování další vědecké analýzy jevu biologické akumulace některých toxických látek a byla připravena přistoupit k širšímu využívání norem maximálních hladin toxických látek v biotě, jakmile se věda a metodologie monitorování dopracují ke spolehlivějším základům. Do té doby by monitorování mělo být vedeno tak, aby bylo zajištěno, že úroveň znečištění v sedimentech a biotě ve skutečnosti neporostou.

5.7 Vypracování soupisu vypouštění, emisí a úniků vzniklých v důsledku lidských aktivit, aby se mohlo stanovit, zda byly cíle snížení nebo zastavení znečišťování dosaženy, je žádoucí. Co se týče přirozeného znečišťování, je obtížné stanovit jejich kompletní soupis. Nicméně v některých případech by mohlo být užitečné určit souvislost mezi přirozeným znečištěním a znečištěním způsobeným člověkem.

5.8 Pokud se týče soupisu, je nutno se vyhnout veškeré nesoudržnosti nebo dvojímu použití s jinými nástroji, které jsou k dispozici v ochraně povrchových vod.

5.9 Otázka přechodných oblastí překračování je řešena realisticky, nikoliv ale zcela uspokojivě. Zdá se ostatně obtížné zaručit, že environmentální kvalita ostatních vod a povodí nebude ohrožena. V rámci provádění konceptu přechodných oblastí bude nutno vyvinout přesnou metodologii, aby bylo možno definovat tyto oblasti a umístění stanic měřících znečištění.

5.10 Je třeba upozornit na příklad třetích zemí, které sousedí s EU, na jejichž území se nacházejí řeky, jejichž tok dále pokračuje na území členského státu EU nebo které se rozprostírají v okolí jezer, jejichž druhý břeh se nachází v členském státě. Pokud se státy mimo EU nebudou starat o ochranu vodstva, mohou být snahy jednotlivých členských států EU v podstatě zbytečné, a nebude možné splnit cíle stanovené pro rok 2015. Tyto okolnosti je třeba zohlednit při hodnocení a provádění této směrnice. Ostatně článek 12 rámcové směrnice o vodě se touto otázkou zabývá.

6. Poznámky a specifické připomínky

6.1 **Harmonogram:** článek 4.5 návrhu směrnice stanovuje, že do roku 2025 musí být emise zastaveny nebo musí být účinné stažení prioritních nebezpečných látek z trhu. Cíle environmentální kvality musí být naopak dosaženy do roku 2015, za použití rámcové směrnice o vodě. Toto stěžejní datum by mohlo být v některých případech obtížné dodržet, tím spíše, že schválení této dceřiné směrnice bylo zpožděno. Nicméně je zapotřebí, aby členské státy udělaly vše pro dosažení tohoto cíle, s tím, že za některých restriktivních okolností bude možné využít přechodná výjimečná opatření. EHSV doporučuje, aby Komise monitorovala postup provádění a byla připravena navrhnout další opatření k dosahování co nejširšího dodržování norem k určenému datu a s minimem odchylek.

6.2 Úloha členských států

Je správné ponechat členským státům odpovědnost za dodatečná vhodná opatření, protože se v mnoha případech jedná o situace, které jsou podmíněny místními nebo regionálními podmínkami. Nicméně musí být tato pružnost v rovnováze se spolehlivou výměnou informací, jak to doporučuje Komise ve svém sdělení ⁽¹⁾, opatření 4.

6.2.1 Nicméně se jeví sdělení Komise (odst. 3) dost optimistické, co se týče stávajících právních nástrojů, které mají členské státy k dispozici k dosažení cílů rámcové směrnice o vodě pro prioritní látky, zejména protože pro některé určité významné zdroje znečištění neexistují vhodné předpisy, např. pro šíření znečištění pocházející z prostředků pro domácnost nebo činnosti služeb, což by si vyžadovalo nové směrnice o prostředcích.

6.2.2 Za těchto okolností je nerealistické předpokládat, že by každý členský stát mohl zavádět nová opatření, která by nemusela nutně být konzistentní, zejména pokud by se pravděpodobně na tuto oblast vztahovala nová legislativa na evropské úrovni.

6.3 Ochrana zdrojů pitné vody

6.3.1 Schválení návrhu směrnice bude mít za důsledek zrušení směrnice 75/440/ES o ochraně jímání povrchových vod pro pitnou vodu. Bude nutné zachovat soulad nové směrnice se směrnicí o pitné vodě ⁽²⁾ v průběhu legislativních úprav.

6.4 Monitorování

6.4.1 Pokračování postupu k cílům této směrnice a zajištění rovných konkurenčních podmínek v celé Evropě bude vyžadovat konzistentnější a spolehlivější monitorovací úpravu. EHSV se zájmem očekává nové návrhy na „Systém podávání zpráv o stavu evropských vod“, které mají být brzy předloženy; doufá, že bude možné jich využít k důslednému sledování provádění směrnice o prioritních látkách.

7. Soulad směrnice o environmentální kvalitě vody s nařízením REACH

7.1 Je nezbytné zaručit soudržnost předpisů zmíněné směrnice s nařízením REACH, i když Komise v podstatě předpokládala úspěch vyjednávání o nařízení REACH a tím jeho provádění. Připomíná se, že zavedení nových chemických látek na trh musí být zohledněno v normách environmentální kvality vody.

8. Závěr

8.1 EHSV souhlasí s navrženým úvodním seznamem prioritních látek a jejich norem. Vyzývá však k doplnění o chybějící normy pro olovo a nikl a zavedení spolehlivého postupu pravidelného revidování tohoto seznamu a norem, aby bylo možné jej v případě potřeby pružně a účinně aktualizovat.

8.2 EHSV souhlasí s obecným pojetím směrnice.

8.3 Dosažení cílů environmentální kvality do roku 2015 bude výzvou. EHSV nicméně naléhá, aby členské státy zintenzivněly úsilí nutné k dosažení těchto cílů.

8.4 Zdůrazňuje, že je nezbytné zavést systém výměny informací a kontroly akce členských států při provádění této směrnice a uskutečnění jejích cílů. Souhlasí s iniciativou Komise týkající se rozvoje systému informací o vodě pro Evropu („Water Information System for Europe“ (WISE)).

8.5 Doporučuje, aby se dbalo na soulad nové směrnice s existujícími platnými předpisy a aby se přijala vhodná evropská legislativa pro určité zdroje znečištění, které nezohledňuje současná legislativa (např. znečištění šířené prostředky pro domácnost).

V Bruselu dne 15. února 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁾ KOM(2006) 398 v konečném znění.

⁽²⁾ Směrnice 98/83/ES.

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Zastavení ztráty biologické rozmanitosti do roku 2010 – a v dalších letech Zachování ekosystémových služeb v zájmu dobrých životních podmínek pro lidstvo

KOM(2006) 216 v konečném znění

(2007/C 97/03)

Dne 22. května 2006 se Evropská komise, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci výše uvedené.

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 25. ledna 2007. Zpravodajem byl pan RIBBE.

Na 433. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. února 2007 (jednání ze dne 15. února), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 137 hlasy pro, 7 hlasů bylo proti a 5 členů se zdrželo hlasování.

1. Shrnutí závěrů a doporučení Výboru

1.1 V popisu situace se EHSV a Komise shodují: zachování biologické rozmanitosti je nezbytným a klíčovým úkolem, pro který existují nejen etické a morální důvody. Existuje i dostatek ekonomických důvodů, které vyžadují rychlé a úspěšné jednání. Ekonomické ztráty, které vyplývají z poklesu ekosystémových služeb, jsou již dnes vyčíslené na několik stovek miliard eur. To je plýtvání, které si naše ekonomiky prostě nemohou dovolit.

1.2 Úbytek druhů v Evropě je výsledkem milionů jednotlivých rozhodnutí v posledních desetiletích, ke kterým v převážně většině případů docházelo v rámci platných zákonů. Podíl nelegálních opatření na poklesu biologické rozmanitosti v Evropě je okrajový.

1.3 Rozvoj biologické rozmanitosti je – přes politické sliby – bohužel stále negativní, což není zapříčiněno tím, že by se nevědělo, jak čelit úbytku druhů. Doposud chyběla politická vůle ke skutečnému prosazení opatření, která jsou již dávno uznávána za nezbytná. Zkušenosti se soustavou Natura 2000 mluví samy za sebe.

1.4 Komise ve svém sdělení uvádí příčiny úbytku, ty spočívají mj. v „nedostatečcích ve státní správě a neschopnosti uznat hospodářské hodnoty přírodního kapitálu a ekosystémových služeb konvenčními ekonomikami“. To a také skutečnost, že etické a morální důvody pro zachování biologické rozmanitosti jsou v plánovacích a politických zvažovacích procesech spíše druhořadé, vedlo k nynějšímu vyostření situace.

1.5 Mezi požadavkem a skutečností zejí obrovské mezery, které je třeba zaplnit, má-li se bojovat proti hrozícímu nebezpečí ztracené důvěry.

1.6 EHSV vítá předložení akčního plánu a uznává, že 160 (!) v něm uvedených opatření je účelných. Většina z nich však vůbec není nová, naopak jsou již po léta na programu jednání. Budoucnost tedy ukáže, zda politika díky předložení tohoto

akčního programu skutečně konečně najde sílu k „zásadním změnám“, které jsou považovány za nezbytné, nebo zda se potvrdí obavy mnohých ochránců přírody, že politika má sice opět pod slovní kontrolou společensky ožehavou oblast, ale že u slov zůstane.

1.7 Hlavní bod kritiky sdělení Komise vidí EHSV v chybějící strategické diskusi o otázce položené v jeho průzkumném stanovisku ze dne 18. května 2006 (!), totiž jak je možné, že mezi požadavkem, oznámením a skutečností zejí v zachování biologické rozmanitosti tak nápadné trhliny. EHSV lituje, že tento problém byl ve sdělení Komise a v akčním plánu téměř zcela opomenut.

1.8 EHSV proto považuje za obzvláště důležité zaměřit se v prvé řadě na oblast politiky 4, totiž na zlepšení znalostní základny, aby si občané i politici uvědomili skutečné důsledky svého jednání.

1.9 Pozornost si zasluhuje nutnost pomoci zemím souseďícím s EU v oblasti posílení ochrany biologické rozmanitosti a vyhýbání se ze strany EU a některých členských států v souvislosti se spolufinancováním projektů, které mohou přispět k urychlení ztráty biologické rozmanitosti v evropských zemích, které nejsou členy EU.

1.10 EHSV podporuje koncepci globální odpovědnosti EU, jak o ní píše Komise. I když EU a členské státy vynakládají na příslušná globální opatření v oblasti rozvoje a zachování biologické rozmanitosti necelá 0,004 % své ekonomické síly, odpovědnost za globální ničení biologické rozmanitosti (např. za tropické pralesy) v současnosti dále vzrůstá. V budoucnosti by vývoj na trhu biopaliv mohl způsobit další přiostržení situace.

(!) Úř. věst. C 195, 18.8.2006, s. 96.

1.11 EHSV shledává nedostatek v tom, že vlastní akční plán je dostupný pouze jako „technická příloha“, a tedy pouze jako samostatný dokument SEK výhradně v anglickém jazyce. Vyzývá Komisi, aby akční plán přeložila do všech úředních jazyků a postarala se o jeho rozšíření nejen přes internet, ale i v tištěné podobě.

1.12 Na uskutečňování cílů akčního plánu má dohlížet stávající skupina expertů pro otázky biologické rozmanitosti. EHSV považuje za nezbytně nutné zapojit daleko intenzivněji občanskou společnost.

2. Hlavní body a pozadí dokumentu Komise

2.1 Poté, co EU již v roce 1998 ve své strategii biologické rozmanitosti poukázala na – doslova – „ohromný rozsah“ ztráty biologické rozmanitosti, dohodly se hlavy států a předsedové vlád EU v roce 2001 na tom, že je nezbytné zastavit „dramatické“ snižování biologické rozmanitosti (v EU) do roku 2010 (?). Evropské veřejnosti byl na tomto summitu navíc dán slib, že bude zajištěno obnovení stanovišť a přírodních systémů.

2.2 V předmětném sdělení, které předkládá „akční plán na zachování biologické rozmanitosti“, Komise opět podrobně a působivě popisuje současnou situaci v oblasti zachování biologické rozmanitosti, nebo lépe řečeno trvalého poklesu biologické rozmanitosti. Tento pokles je nadále nanejvýš znepokojující, což ukazují i všechny studie Evropské agentury pro životní prostředí a takzvané „červené listiny“ ohrožených druhů živočichů a rostlin na národní úrovni. Komise ve svém sdělení konstatuje, že k jasně vymezenému cíli „zastavení ztráty biologické rozmanitosti do roku 2010“ je ještě daleko a že přetrvávající negativní vývoj lze zvrátit „pouze zásadní změnou politiky a praxe“.

2.3 Komise dále píše, že „tempo a rozsah provádění jsou nedostačující“, požaduje „urychlené provádění na úrovni Společenství i členských států“, protože jinak hrozí „skutečné riziko, že se nepodaří splnit celosvětový cíl na rok 2010“.

2.4 Tento nezdar cíle by dle názoru Komise znamenal dvojitý problém. Zachování biologické rozmanitosti totiž není jen etickým a morálním závazkem vůči lidstvu, ale je účelné a nezbytné už jen z ekonomického hlediska. Ve sdělení je podrobně popsáno, že biologická rozmanitost je základem ekosystémových služeb, které mezi jiným „zahrnují produkci potravin, vláken a léků, regulaci vody, ovzduší a klimatu, zachování úrodnosti půdy a koloběh živin“. Celkově jsou „přibližně dvě třetiny ekosystémových služeb na ústupu“ a takto vzniklá finanční újma, kterou lze – jak se připouští – jen stěží přesně určit, se ve sdělení Komise odhaduje na několik stovek „miliard eur“.

(?) Viz závěry předsednictví, zasedání Evropské rady v Göteborgu ve dnech 15. a 16. června 2001.

2.5 Dále si sdělení Komise klade otázku, co bylo dosud učiněno a jak to bylo účinné. Nezaměřuje se přitom pouze na EU samotnou, nýbrž se popisuje i globální situace a globální odpovědnost EU.

2.6 Vlastní jádro sdělení spočívá v diskusi o otázce, co je ještě v budoucnosti třeba učinit. V této souvislosti se (avšak pouze ve formě přílohy – jako dokument SEK) vypracovává **akční plán EU**, který pojednává o **čtyřech hlavních oblastech politiky**, stanovuje **deset prioritních cílů** a určuje další **čtyři „klíčová podpůrná opatření“**.

2.6.1 První oblast politiky se soustředí na „**biologickou rozmanitost v EU**“. V jejím rámci je formulováno hned 5 z celkových 10 prioritních cílů, a to:

- chránit nejvýznamnější stanoviště a druhy v EU,
- zachovat a obnovit biologickou rozmanitost a ekosystémové služby na širším území venkovských oblastí EU,
- zachovat a obnovit biologickou rozmanitost a ekosystémové služby na širším území mořského prostředí EU,
- posílit slučitelnost regionálního a územního rozvoje s biologickou rozmanitostí v EU a
- zásadně omezit vliv invazivních cizích druhů a cizích genotypů na biologickou rozmanitost v EU.

2.6.2 Oblast politiky 2 se zaměřuje na téma „**EU a celosvětová biologická rozmanitost**“, neboť ke ztrátám biologické rozmanitosti nedochází pouze na území EU a EU i členské státy učinily na jedné straně mezinárodněprávní závazek k celosvětové ochraně biologické rozmanitosti, na druhé straně však na základě svých obchodních vztahů nesou spoluodpovědnost za celosvětový vývoj. Zde jsou formulovány tři další prioritní cíle, a to:

- zásadně posílit účinnost mezinárodní správy biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb,
- zásadně posílit v rámci vnější pomoci EU podporu biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb a
- zásadně snížit dopad mezinárodního obchodu na celosvětovou biologickou rozmanitost a ekosystémové služby.

2.6.3 Oblast politiky 3 zahrnuje téma „**biologická rozmanitost a změna klimatu**“ a formuluje cíl

- podporovat přizpůsobení biologické rozmanitosti změně klimatu.

2.6.4 V oblasti politiky 4 se sdělení a příslušný akční plán zabývají „**znalostní základnou**“ a jakožto 10. cíl (a tím i poslední prioritní cíl) požadují

- zásadně posílit znalostní základnu pro zachování a udržitelné využití biologické rozmanitosti v EU a v celosvětovém měřítku.

2.6.5 U **čtyřech klíčových oblastí politiky** se jedná o:

- zajištění přiměřeného financování,
- posílení rozhodování na úrovni EU,
- budování partnerství a
- vytváření osvěty, povědomí a zapojení veřejnosti.

3. Obecné připomínky k obsahu sdělení Komise

3.1 EHSV vítá předložení sdělení a vypracování akčního plánu, ke kterému došlo dne 22. května, tedy čtyři dny po přijetí průzkumného stanoviska EHSV k tématu **Kampaň EU za zachování biodiverzity – postoj a příspěvek občanské společnosti**. EHSV konstatuje, že analýza současné situace i příčin je v obou dokumentech téměř totožná.

3.2 EHSV konstatuje, že jednotlivé příčiny úbytku druhů a biotopů, jako např. intenzifikace využívání půdy resp. zřeknutí se dosud extenzivně využívaných stanovišť, konzervování a přelidnění atd., jsou již po léta známé a mnohokrát vědecky doložené. Spočívají v rozhodnutích a opatřeních hospodářských subjektů resp. v politických rozhodnutích učiněných v rámci platných zákonů. Ohrožení biologické rozmanitosti, které by pramenilo z nelegálních opatření, je relativně nízké. Jsou to tedy legální politická, věcná a hodnotová rozhodnutí, která vedou ke ztrátě biologické rozmanitosti, a jsou často podpořena resp. iniciována rozhodnutími a podpornými nástroji EU, členských států a obcí.

3.3 Shoda mezi EHSV a sdělením Komise ohledně situace a analýzy panuje i u odůvodnění, proč je třeba zachovat biologickou rozmanitost. Komise ve svém sdělení jmenuje etické, morální i ekonomické důvody, EHSV ve svém průzkumném stanovisku hovoří o „smyslové hodnotě“ a o „užitné hodnotě“ krajiny a biologické rozmanitosti.

Biologická rozmanitost mezi požadavkem a skutečností

3.4 Sdělení Komise, které je třeba posoudit, je jedním z dlouhé řady politických dokumentů, ve kterých se oznamuje zastavení ztráty biologické rozmanitosti. Znovu a znovu byly dány příslušné politické sliby, naposledy na setkání evropských ministrů pro životní prostředí v prosinci 2006, kde bylo sdělení Komise schváleno.

3.5 EHSV je bohužel nucen konstatovat, že mezi požadavkem a skutečností příliš často zejí nápadné trhliny, které veřejnost přirozeně vnímá. Příslušní ministři pro oblast rybolovu například na konci prosince 2006 určili rybolovné kvóty pro tresku obecnou, které jsou podle názoru všech (!) mořských biologů příliš vysoké a s největší pravděpodobností povedou k zániku populací. Přesto se však hovořilo o „dobrém výsledku“. To svědčí buď o velmi odlišném posuzování problematiky a vztahu mezi příčinami a důsledky, nebo ale o tom, že se o tématu sice hovoří, avšak ve skutečnosti se vědomě provádí politika, na jejímž konci stojí ztráta biologické rozmanitosti.

3.6 Výbor na tuto problematiku mezitím poukazoval v celé řadě stanovisek k tomuto tématu a varoval před hrozící ztrátou důvěry v politiku.

3.7 Mezi Komisí a EHSV existují zcela očividné rozdíly při posuzování otázky, do jaké míry široká veřejnost, politici a důležité hospodářské subjekty vidí a hodnotí význam problému ztráty biologické rozmanitosti a – především – jak se proti ztrátě politicky bojuje. EHSV přitom nepochybně skutečnost, že by se ztrátě biologické rozmanitosti nevěnovala pozornost. A nikomu, žádnému občanovi ani politikovi, nechce podsouvat, že vědomě činí taková rozhodnutí, která by biologickou rozmanitost oslabila. Zdá se však, že existují velké obtíže se skutečným zhodnocením dlouhodobých dopadů vlastních rozhodnutí a popř. s následným vyvozováním důsledků. Příkladem, který dodatečně znázorňuje tuto situaci v nových členských státech, mimo jiné v Polsku, jsou činnosti v oblasti meliorací uskutečněné v letech 2004-2006 a plánované na období 2007-2013 v programech rozvoje venkovských oblastí. Činnosti hospodaření se zemědělskými vodními zásobami financované z prostředků EU vedou především k technické transformaci říčních údolí. To vede k řadě negativních dopadů, na čelním místě ke ztrátě biologické rozmanitosti. Tyto činnosti jsou bohužel prováděny a plánovány na potenciálních územích programu Natura 2000.

3.8 Komise hovoří o tom, že otázky zachování biologické rozmanitosti mají „důležitou úlohu“ mj. také v Lisabonské strategii, a i Výbor regionů ve svém stanovisku k tomuto sdělení „*příznivě přijímá závěry předsednictví Rady ze zasedání ve dnech 23. a 24. března 2006, jež vyzývají k začlenění cílů pro rok 2010 do politik definovaných v rámci lisabonské agendy*“. EHSV má však velké pochybnosti o tom, zda tomu tak skutečně je. EHSV naopak spíše konstatuje, že roli a významu biologické rozmanitosti se v kontextu „hospodářské politiky“ věnuje jen okrajová pozornost. V dokumentech o Lisabonské strategii se proto například pojmy jako „biologická rozmanitost“ a „ochrana přírody“ vyskytují jen velmi okrajově, pokud vůbec, jak vyšlo najevo v jednom hodnocení, a u národních programů reformy tomu není jinak.

3.9 Komise má úplnou pravdu, když ve svém sdělení hovoří o „nedostatečích ve státní správě a neschopnosti uznat hospodářské hodnoty přírodního kapitálu a ekosystémových služeb konvenčními ekonomikami“. Kdyby byla hodnota skutečně uznána a „externí náklady“ tedy byly internalizovány, problém by v této podobě neexistoval.

3.10 EHSV již ve svém shora uvedeném průzkumném stanovisku poznamenal, že v současnosti se konflikty mezi různými strategiemi podpory hospodářského růstu a biologickou rozmanitostí spíše vyostřují. Na hospodářský růst se dnes hledí často příliš nediferencovaně jako na množstevní růst a zachování biologické rozmanitosti může takovému hospodářskému růstu bránit nebo ho znesnadnit. Ochrana přírody a biologická rozmanitost tak ve většině případů, kdy se jedná např. o věcná a plánovací rozhodnutí, nejsou chápány jako příležitost pro hospodářský rozvoj, ale často jako jeho překážka resp. maření. Jen tak si totiž lze vysvětlit „tlak“, který je neustále (částečně dokonce důrazněji) vyvíjen na směrnici FFH a směrnici EU o ptácích a na soustavu Natura 2000, která byla na jejich základě vytvořena. I když se komisař pro životní prostředí Dimas momentálně staví proti změně uvedených směrnic⁽³⁾, je zcela jasné, že se na ochranu přírody často pohlíží jako na rivala v souboji o plochu a na brzdu rozvoje, a jen velmi zřídka jako na základ hospodářského rozvoje. A finanční náklady resp. závazky, které vyplývají např. z uplatňování soustavy Natura 2000, se považují za břemeno, a ne za investici do budoucna, popř. nejsou k dispozici.

3.11 Kromě „hospodářského“ vnímání ochrany přírody a biologické rozmanitosti, které je zcela v rozporu s ekonomickými důvody pro zachování biologické rozmanitosti, které Komise uvádí, existuje další problém, za který jsou odpovědní sami ochránci přírody a který vedl k přístřežení konfliktu s majiteli resp. uživateli půdy. EHSV několikrát zdůraznil, že způsob, jakým byla plánována například soustava Natura 2000 a jak se nyní uskutečňuje, je ukázkovým příkladem toho, jak ochrana přírody fungovat nemůže. A ministři na národní resp. regionální úrovni zde najednou kritizují právní základy, které před léty sami vytvořili. Na politicky přislíbené vyrovnávací platby zemědělcům nejsou peníze a rozhodnutí jsou činěna bez ohledu na dotyčné majitele resp. uživatele půdy, místo aby se s nimi „počítalo“. Takováto ochrana přírody není věrohodná a budí podezření.

3.12 Četné příklady přitom ukazují, že společně lze dosáhnout opravdu pozoruhodných úspěchů, kdyby politika a administrativa dané sliby skutečně dodržely a byla vytvářena opravdová partnerství.

Rozhodnutí EU o financování jakožto špatný příklad

3.13 Právě rozhodnutí summitu EU z prosince 2005 o financování v rámci finančního výhledu na období 2007-

2013 svými škrty v 2. pilíři SZP, který je obzvláště důležitý pro zajištění biologické rozmanitosti, dokládají skutečnost, že biologická rozmanitost bude při politických zvažovacích procesech přes všechny vznesené deklarace a cíle obětována. Když pak Komise půl roku po výše zmíněných rozhodnutích summitu EU o financování popisuje v akčním plánu „zajištění přiměřeného financování“ pro soustavu Natura 2000 jakožto jedno ze čtyř klíčových podpůrných opatření, tak je to po obsahové a formální stránce sice požadavek správný, nicméně s politickou realitou nemá bohužel nic do činění. Je spíše dokladem nesrovnalostí mezi slovem a činem.

3.14 EHSV se několikrát vyjádřil v tom smyslu, že 2. pilíř SZP je poté, co do něj byly zařazeny dodatečné úkoly jako např. financování soustavy Natura 2000 a provádění rámcové směrnice o vodě, financován naprosto nedostatečně. Co si má občan myslet o politice, která si tak očividně protřečí a vzbuzuje konflikty přímo na místě?

3.15 VR má proto naprostou pravdu, když ve svém stanovisku vyzývá k tomu, „aby při revizi finančního výhledu na období 2007 až 2013, jež je plánována na rok 2008, byla značná část prostředků vyčleněna na udržitelné zemědělství a ochranu krajiny“.

3.16 Něco podobného platí pro v jádru správný požadavek Komise na „zajištění toho, aby prostředky Společenství na regionální rozvoj byly pro biologickou rozmanitost přínosem, a nikterak ji nepoškozovaly, a budování partnerství mezi navrhovateli, realizátory a zastánci zájmů biologické rozmanitosti“. EHSV důrazně podporuje i tento požadavek, který byl mezitím několikrát zmíněn. Avšak i zde jsou neshody mezi (správným) oznámením a každodenní politickou praxí zřejmé, protože se v zásadě nic nezměnilo. Projekty infrastruktury (které EU z části spolufinancuje) se i nadále staví v oblastech, které jsou z hlediska ochrany přírody nejcennější, a navzdory nezbytným vyrovnávacím a náhradním opatřením k ochraně přírody nakonec vždy dojde – viz popis situace v EU – ke ztrátě biologické rozmanitosti.

3.17 EHSV je ostatně toho názoru, že má-li se vyhovět požadavku na konzistentní politiku, který si EU sama klade, musí požadavek kladený na strukturální fondy platit pro veškeré výdaje EU.

3.18 EHSV proto vidí mnoho podnětů ve všech oblastech, kde nese EU na základě svých pravomocí důležitou odpovědnost. Takovýmto podnětem je zemědělská politika. Situace ukazuje, že stávající právní předpisy však nejsou pro plošné zachování biologické rozmanitosti dostačující. Jsou-li pak zemědělské platby vázány „pouze“ na dodržování platných zákonů, je okamžitě jasné, že se tím biologická rozmanitost nepodporí.

⁽³⁾ Což EHSV vítá.

3.19 Prímé platby zemědělcům, které tvoří převážnou část rozpočtu pro zemědělství, však ze své podstaty nejsou určeny na podporu biologické rozmanitosti, ale na to, aby zemědělce připravily na výzvy světových trhů. EHSV však několikrát zdůraznil, že „evropský model zemědělství“, který zahrnuje mj. i zachování biologické rozmanitosti, není k mání za podmínek světového trhu. Zemědělce nelze nutit k tomu, aby přežili v celosvětové hospodářské soutěži, a zároveň od nich očekávat, že budou podporovat biologickou rozmanitost.

3.20 Výbor proto požadoval, aby politika, dokud budou podmínky na světovém trhu spíše brzdit plošné zemědělství šetrné k životnímu prostředí, zvýšila své úsilí, a to např. v tom smyslu, že budou zvýšeny podpory pro agroenvironmentálních opatření, aby všichni zemědělci v EU přešli na produkci šetrnou k životnímu prostředí (*). I zde činy pokulhávají za sliby.

3.21 Je zřejmé, že politická situace v ochraně biologické rozmanitosti se zásadně liší od politiky v jiných oblastech, např. finanční politiky a politiky stability. Tam se Komise – částečně i přes mohutný odpor – pokouší prosadit zcela jasnou politickou linii a tam také existují (viz Maastrichtská kritéria) nástroje pro skutečné prosazování směru, který je považován za správný. Zachování biologické rozmanitosti se zatím téměř nedostalo dál než k politickým výrokům.

3.22 Právě proto EHSV ve svém průzkumném stanovisku kladl důraz na otázku, jaké společenské pozadí mohlo umožnit situaci, kdy se všichni vyslovují pro biologickou rozmanitost, ale kdy přesto dochází k dramatickému úbytku biologické rozmanitosti. Došel k závěru, že společnost (a velká část politického spektra) má příliš malé povědomí o smyslové či užité hodnotě biologické rozmanitosti. Když však obě odůvodnění pro zachování biologické rozmanitosti nejsou opravdu plně přijímána a chápána, nemůže příslušná politika fungovat. EHSV proto žádal i to, aby byla z informování o nezbytnosti zachování biologické rozmanitosti učiněna politická priorita. Předložený akční plán EU o této problematice sice pojednává díky čtvrté oblasti politiky a „klíčovým podpůrným opatřením“, avšak ne tak podrobně, jak by bylo vhodné.

3.23 EHSV by zde nerad opakoval příslušné výroky ze svého stanoviska ze dne 18. května 2006. Může jen Komisi, Radu a Parlament požádat, aby se ještě jednou zamyslely nad příslušnými úvahami EHSV. Dramatická situace v rozvoji biologické rozmanitosti je známá, dochází k ní převážně v rámci příslušných legálních činností. EU sice přijala několik opatření, ale ta nejsou účinná mezi jiným proto, že byla uskutečněna jen z poloviny, pokud vůbec. A i nadále jsou činěna četná rozhodnutí, přestože jsou kontraproduktivní.

(*) Stanovisko EHSV ze dne 21. března 2002 k budoucnosti SZP, Úř. věst. C 123, 27.5.2002, s. 87-99 (není k dispozici v češtině).

4. Konkrétní připomínky

4.1 Pokud se v akčním plánu předkládá přes 160 různých návrhů na zlepšení situace, tak to především ukazuje, že v mnoha oblastech politiky a na nejrůznějších úrovních musely být až dosud nedostatky. Zároveň je však také třeba si položit otázku, zda mají všechna opatření stejný význam a zda mají být přijímána všechna najednou. Položení této otázky však nemá znamenat, že EHSV považuje byt jen jedno z uvedených opatření za špatné. Má jen pochybnosti, zda se skutečně všechna vážně uplatňují.

4.2 Podle mínění EHSV je klíčově důležité se neprodleně a komplexně začít zabývat čtvrtou oblastí politiky. Je naléhavě třeba zlepšit znalostní základnu o pravém významu biologické rozmanitosti a skutečné dlouhodobé dopady jednotlivých rozhodnutí na biologickou rozmanitost. Jen pokud skutečně existují odpovídající znalosti a politika a společnost je přijímají, může se totiž vyvíjet uvědomění, které je politicky nezbytné k dosažení „zásadní změny politiky a praxe“, jenž Komise považuje za nutnou. Zda-li se nyní nedostává spíše odpovídajících znalostí a myšlenek, nebo politické vůle resp. schopnosti něco prosadit, je otázka, na kterou lze jen stěží nalézt odpověď.

4.3 EU se jednoznačně bude muset nechat podrobit přezkoumání, zda uskuteční své oznámení o jiném pojetí mj. odborné politiky a politiky výdajů, které činí v akčním plánu. Rozhodnutí o financování, která byla přijata v prosinci, vzbuzují u mnoha zúčastněných pochyby o tom, jestli je tento obrat míněn vážně. Tyto pochyby jsou navíc živeny skutečností, že dokonce ani tam, kde ani ekonomické zájmy nebrání účinnější ochraně biologické rozmanitosti, nebylo v minulosti dosaženo téměř žádných úspěchů.

4.4 Jako příklad zde lze uvést problémovou oblast, totiž lov, o kterém není v celém dokumentu Komise ani zmínka, přestože má obzvláštní význam pro mnoho ohrožených druhů. Ve 27 zemích EU, ve Švýcarsku a v Norsku je ročně zastřeleno nebo chyceno přibližně 102 milionů ptáků, mezi nimi zhruba 37 milionů zpěvných ptáků. K těmto číslům se dospělo na základě statistických údajů o lovu. Je jisté, že vysoké ztráty stěhovavých druhů ptáků z důvodu lovu jsou významným faktorem úmrtnosti.

4.5 Ptáci jako čejka, sluka otavní, čírka modrá, skřívan polní, křepelka, hrdlička a slučka malá, což jsou všechno druhy, jejichž počet v celé Evropě nebo v částech Evropy ubývá, by proto měli a mohli být před lovem chráněni. Přitom je třeba zohlednit, že lov stěhovavých druhů zvířat slouží ve většině evropských zemí jako zábava ve volném čase pouze malému procentu obyvatelstva. Ekonomické důvody zde nejsou, chodit na lov je pouhá záliba. A přesto – nebo právě proto? – zde dosud nebyl zaznamenán žádný úspěch. Stále a znovu se ukazuje, jak obtížné je změnit i tyto zvyky, a ještě obtížnější je přivodit „zásadní změny“.

4.6 Pozoruhodným pozitivním příkladem toho, co může přinést zákaz lovu, je řecký ostrov Tilos. Od roku 1993 se na tomto ostrově neloví, což vedlo k enormnímu zvýšení biologické rozmanitosti a počtu druhů. EU tento vývoj podpořila mj. projektem LIFE.

4.7 Závěrem by EHSV chtěl ještě zdůraznit, že souhlasí s koncepcí **globální odpovědnosti**, o níž se zmiňuje Komise. Konstatuje však, že ani v tomto ohledu se EU ještě nemůže věnovat vavříny. Komise ve svém sdělení uvádí, že v současnosti se na mezinárodní projekty zachování biologické rozmanitosti vynakládá „méně než jedna setina celkových ročních rozpočtů Společenství a členských států vyčleněných na rozvojovou pomoc“ (což znamená méně než 0,004 % veškerých výdajů).

4.8 Na druhé straně se v jiných částech světa spatřuje vysoká spoluodpovědnost za ničení biologické rozmanitosti. Ve sdělení Komise se jako příklad uvádí ničení tropických pralesů. EHSV dává k úvaze, že toto mýcení lesa není kontraproduktivní jen z pohledu ochrany biologické rozmanitosti, ale i z důvodů ochrany klimatu. 20 % celosvětového znečišťování CO₂ je důsledkem ničení lesů!

4.9 EHSV poukazuje na zřejmé riziko, kterému je vystavena oblast zemědělství a chovu dobytka a které spočívá v rychlém postupu eroze genetických zdrojů pro výrobu potravin.

4.10 EHSV vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že například z důvodu uskutečňování strategie EU v oblasti biopaliv by mohlo dojít k dalšímu mohutnému ničení tropických pralesů, pokud bude nacházet uplatnění levné zboží z dovozu namísto domácích výrobků šetrných k přírodě a životnímu prostředí. Malajsie v současnosti vyrábí zhruba 5 mil. tun palmového oleje ročně a na plantáže, které byly pro tento účel založeny, připadlo v období mezi lety 1985 a 2000 zhruba 90 % veškerého kácení

tropických deštných pralesů v zemi. Nyní má být kvůli zakládání plantáží pro pěstování palmového oleje vymýceno dalších 6 mil. ha tropických deštných pralesů, v Indonésii dokonce 16,5 mil. ha. Palmový olej je určený pro vývoz. Teplárna v německém městě Schwäbisch Hall, která je s oblibou dávána za vzor energetické politiky, je z více než 90 % poháněna palmovým olejem!

4.11 Kromě těchto obsahově a strategicky odlišných odhadů by EHSV rád uvedl ještě dvě důležité formální poznámky.

4.11.1 Pro dotčené a zainteresované strany je velmi mrzuté, když se musí pátrat po různých dokumentech EU, aby se získal úplný přehled o jedné a téže oblasti politiky. Z důvodu administrativního záměru zkracovat obsah dokumentů Komise není vlastní akční plán, který je v obsahu sdělení Komise uveden jako příloha č. 1, ke sdělení Komise přiložen. Je k dispozici pouze jako samostatný dokument SEK, přičemž se na příslušné titulní straně ani pojem „akční plán“ neobjevuje. Hovoří se tam jen o „technické příloze“. Akční plán je rovněž k dispozici pouze v anglickém jazyce (tedy ne v dalších úředních jazycích) a jeho styl písma je obtížně čitelný. To vše je nepříjemné. EHSV proto vyzývá Komisi, aby akční plán přeložila do všech úředních jazyků a postarala se o jeho rozšíření nejen přes internet, ale i v tištěné podobě.

4.11.2 Komise navrhuje, aby na uskutečňování cílů akčního plánu dohlížela stávající skupina expertů pro otázky biologické rozmanitosti. EHSV naproti tomu navrhuje zapojit daleko intenzivněji občanskou společnost, právě vzhledem k výše uvedenému problému, který je podrobně popisován v průzkumném stanovisku, že informovanost o tomto tématu a z ní vyplývající „povědomí“ jsou mizivé.

V Bruselu dne 15. února 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o integrované prevenci a omezování znečištění (kodifikované znění)

KOM(2006) 543 v konečném znění – 2006/0170 (COD)

(2007/C 97/04)

Dne 11. října 2006 se Rada, v souladu s čl. 175 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci výše uvedené.

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 25. ledna 2007. Zpravodajem byl pan Osborn.

Na 433. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15.-16. února 2007 (jednání dne 15. února), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 188 hlasy pro, 2 hlasy byly proti a 8 členů se zdrželo hlasování.

1. Úvod

pro inspekce jednotlivých míst a prosazování podmínek pro povolování a několik dalších problémů.

1.1 Účelem návrhu Komise je provedení kodifikace směrnice Rady 96/61/ES ze dne 24. září 1969 o integrované prevenci a omezování znečištění a několika změn této směrnice.

1.2 Výbor vyjadřuje silnou podporu pravidelné kodifikaci právních předpisů EU ve všech oblastech. Souhlasí s Komisí a ostatními institucemi, že díky této kodifikaci budou právní předpisy transparentnější a přístupnější pro ty, kdo je potřebují využít, a srozumitelnější pro veřejnost.

2. Obecné poznámky

2.1 V tomto případě má kodifikace ještě jednu výhodu, neboť sloučí veškeré evropské právní předpisy týkající se integrované prevence a omezování znečištění do jediné směrnice v pravý čas, ještě před předložením případných nových návrhů na základě současného přezkumu prevence a omezování znečištění. Usnadní tak projednání jakýchkoli nových návrhů ze strany evropských institucí a ostatních zúčastněných stran.

2.2 V této souvislosti Výbor připomíná své předchozí stanovisko k pokroku provádění integrované prevence a omezování znečištění z prosince 2003 ⁽¹⁾. Tehdy se Výbor pozastavil nad několika problémy, jež byly do té doby identifikovány při provádění příslušné směrnice. Patřily mezi ně prodlení a zmatky v provedení směrnice, prodlení a nedostatečná transparentnost při zadávání podmínek pro místa podléhající omezování podle směrnice IPPC, obtíže při zajišťování konsistentních standardů

2.3 Komise poté vypracovala akční plán, jehož cílem bylo urychlit postup v celé Unii, a Výbor s potěšením konstatuje, že podle probíhajících studií Komise bylo zaznamenáno zrychlení provádění v mnoha částech Unie.

2.4 Výbor však nadále znepokojuje několik aspektů provádění. Zejména se obává toho, že několik členských států bude pravděpodobně stěží schopno podřídit všechna místa režimu směrnice IPPC podle jejího požadavku do konce roku 2007. (Většina zemí v Evropě měla na úplné provedení deset let a dokonce i nové členské státy měly zhruba tři roky na vybudování alespoň základního rámce kontroly zařízení). Nadále jej znepokojuje nedostatek transparentnosti při zdůvodňování, proč některé odpovědné orgány udělily povolení provozům, jež zdaleka nesplňují dosažitelné hodnoty emisí stanovené v referenčních dokumentech BREF. Základní koncept integrovaného hodnocení, jež má umožnit rozumné kompromisy mezi emisemi do různých složek životního prostředí, není vždy realizován efektivně. Znepokojení budí také odlišnost metod z hlediska četnosti a robustnosti inspekčních postupů.

2.5 EHSV se těší na další možnost komentovat proces přezkumu právních předpisů IPPC v jeho příštích fázích. Mezitím by rád vyzval Komisi a ostatní instituce, aby začaly uvažovat o nových významných opatřeních, jež by zajistila účinnější provedení právních předpisů s ohledem na velmi smíšený stav provádění odhalený současnými studiemi Komise.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 80, 30.3.2004, s. 29-34.

2.6 IPPC má potenciál přinést stabilní zlepšení provozních standardů v podnicích celé Evropy, a to citlivým způsobem, jenž zohledňuje místní podmínky a okolnosti. Dlouho však trvá, než si vybuduje pozici významné hybné síly změn a zlepšení environmentální výkonnosti. Má-li si zachovat důvěru podniků i zbytku občanské společnosti, musí být tato směrnice transparentně provedena a jednotně uplatňována v celé Evropě. Jinak propásne příležitosti k vybudování dynamického rámce nezbytného ke stabilnímu zlepšování výkonnosti, jež se nabízejí v investičním cyklu, naruší spravedlivou hospodářskou soutěž

a způsobí rostoucí nedůvěru v celý systém jako prostředek ke zlepšení environmentální výkonnosti a životního prostředí v celé Evropě.

2.7 Kodifikace stávajících právních předpisů do této směrnice je sama o sobě užitečným krokem. Měla by však být považována za pouhý první krok na cestě k dalším opatřením, jež budou po současném přezkumu patrně zapotřebí ke zlepšení provádění směrnice.

V Bruselu dne 15. února 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Rady o čistokrevném plemenném skotu (kodifikované znění)

KOM(2006) 749 v konečném znění – 2006/0250 (CNS)

(2007/C 97/05)

Dne 22. prosince 2006 se Rada, v souladu s čl. 37 a 94 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci výše uvedeně.

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 25. ledna 2007. Zpravodajem byl pan Gilbert BROS.

Na 433. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. února 2007 (jednání ze dne 15. února), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 184 hlasy pro, 1 hlasem proti a 16 členů se zdrželo hlasování.

1. Úvod

1.1 Účelem tohoto návrhu je provedení kodifikace směrnice Rady 77/504/EHS ze dne 25. července 1977 o čistokrevném plemenném skotu. Nová směrnice nahradí různé akty, které jsou do ní začleněny; zcela zachovává jejich obsah, a omezuje se tak pouze na jejich spojení a zapracování pouze takových formálních změn, které vyžaduje samotná kodifikace.

2. Obecné poznámky

2.1 Výbor považuje za velmi užitečné začlenit všechny texty do jedné směrnice. V kontextu Evropy občanů přikládá Výbor,

stejně jako Komise, velký význam zjednodušování a vyjasňování práva Společenství, aby bylo jasnější a přístupnější občanům a poskytlo jim tak nové příležitosti a možnosti využít zvláštních práv, která jim náleží.

2.2 Bylo zajištěno, aby tato sbírka ustanovení neobsahovala žádné podstatné změny a sloužila pouze k prezentaci práva Společenství jasným a transparentním způsobem. Výbor vyjadřuje svou plnou podporu tomuto cíli a ve světle těchto záruk návrh vítá.

V Bruselu dne 15. února 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání pracovního zařízení zaměstnanci při práci (druhá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) (kodifikované znění)

KOM(2006) 652 v konečném znění – 2006/0214 (COD)

(2007/C 97/06)

Dne 22. listopadu 2006 se Rada, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci výše uvedené.

Specializovaná sekce Zaměstnanost, sociální věci, občanství, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 22. ledna 2007. Zpravodajem byl pan VERBOVEN.

Na 433. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. února 2007 (jednání dne 15. února 2007), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 181 hlasy pro, 2 hlasy byly proti a 11 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Výbor schvaluje v hlavních rysech předložený návrh, žádá Komisi o zohlednění dvou zmíněných výhrad a o příslušnou úpravu znění bodů odůvodnění a doufá, že Parlament a Rada návrh brzy schválí.

2. Odůvodnění

2.1 Shrnutí návrhu Komise

2.1.1 Účelem tohoto návrhu je provedení kodifikace směrnice Rady 89/655/EHS ze dne 30. listopadu 1989 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání pracovního zařízení zaměstnanci při práci. Nová směrnice nahradí několik právních úprav, které jsou do ní začleněny⁽¹⁾; podle Komise zcela zachovává jejich obsah, a omezuje se tak pouze na jejich spojení a zapracování pouze takových formálních změn, které vyžaduje samotná kodifikace.

2.2 Poznámky

2.2.1 Dodržování předpisů o zdraví a bezpečnosti při používání pracovního zařízení představuje důležitý aspekt preventivních opatření. Od roku 1989 jsou tyto předpisy předmětem minimálního sladění. Směrnice ze 30. listopadu 1989 byla několikrát pozměněna tak, aby pokryla větší počet pracovních situací (hlavně práce ve výšce) a začlenila širší přístup ke zdraví v zaměstnání s odkazem na ergonomické zásady. Tyto různé revize mohou mít nepříznivé dopady na ty, pro něž je tato legis-

lativa určena, přestože Komise usilovala o neformální koordinaci použitelných pravidel.

2.2.2 Kodifikace nemůže vyvolat žádné pozměnění zásadní povahy. Po prozkoumání návrhu se Výbor domnívá, že prozkoumaný text dodržuje tuto hlavní zásadu s výhradou následujících připomínek:

- V bodech odůvodnění (10) a (11) směrnice 2001/45/EHS se upozorňuje na nezbytnost zvláštní přípravy zaměstnanců, kteří používají zařízení pro práce ve výšce. Výbor žádá, aby návrh kodifikace neopomněl toto doporučení v bodech odůvodnění.
- Výbor se domnívá, že předložený návrh by měl být v souladu s rozhodnutím Rady 2003/C 218/01 ze dne 22. července 2003 konzultován s Poradním výborem pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Tato konzultace by měla být zmíněna v bodech odůvodnění směrnice v souladu s dosavadní praxí.

2.2.3 S výhradou výše uvedených připomínek se Výbor domnívá, že návrh Komise spočívá v účelném seskupení platných předpisů, které je objasňuje a nepůsobí žádný zásadní problém.

2.2.4 Výbor schvaluje v hlavních rysech předložený návrh, žádá Komisi o zohlednění dvou zmíněných výhrad a o příslušnou úpravu znění bodů odůvodnění a doufá, že Parlament a Rada návrh brzy schválí.

V Bruselu dne 15. února 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁾ Směrnice Rady 89/655/EHS, směrnice Rady 95/63/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/45/ES.

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí azbestu při práci (kodifikované znění)

KOM(2006) 664 v konečném znění – 2004/0222 (COD)

(2007/C 97/07)

Dne 12. prosince 2006 se Rada, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci výše uvedené.

Specializovaná sekce Zaměstnanost, sociální věci, občanství, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 22. ledna 2007. Zpravodajem byl pan VERBOVEN.

Na 433. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. února 2007 (jednání ze dne 15. února 2007), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 192 hlasy pro, 3 hlasy proti a 6 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Výbor schválil návrh, jenž je předmětem tohoto stanoviska, a vyjádřil přání, aby byl urychleně schválen Parlamentem a Radou.

1.2 Výbor opět potvrdil svůj požadavek, aby členské státy ratifikovaly Úmluvu č. 162 o bezpečnosti při používání azbestu Mezinárodní organizace práce (MOP).

2. Odůvodnění

2.1 Shrnutí sdělení Komise

2.1.1 Účelem tohoto návrhu je provedení kodifikace směrnice Rady 83/477/EHS ze dne 19. září 1983 o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí azbestu při práci (druhá samostatná směrnice ve smyslu článku 8 směrnice 80/1107/EHS). Nová směrnice nahradí různé akty, které jsou do ní začleněny⁽¹⁾; podle Komise zcela zachovává jejich obsah, a omezuje se tak pouze na jejich spojení a zapracování pouze takových formálních změn, které vyžaduje samotná kodifikace.

2.2 Obecné poznámky

2.2.1 Expozice azbestu je i nadále významným rizikovým faktorem pro různé kategorie zaměstnanců, obzvláště v odvětví výstavby. Všeobecně se odhaduje, že se v Evropě spotřebovalo v průběhu 20. století několik desítek milionů tun azbestu. Přestože Evropská unie používání azbestu zakázala v roce 1999, expozice azbestu bude pokračovat i v příštích desetiletích, hlavně z důvodu významného počtu budov obsahujících azbest. Kromě toho může představovat riziko expozice azbestu rovněž likvidace různého vybavení obsahujícího azbest a zpracovávání odpadu.

2.2.2 Výbor opakovaně zkoumal otázky, jež byly položeny v rámci ochrany zaměstnanců vystavených azbestu. Je možno připomenout zejména stanovisko z vlastní iniciativy přijaté 4. března 1999⁽²⁾.

2.2.3 První směrnice věnovaná ochraně pracujících proti rizikům vyplývajícím z expozice azbestu pochází z roku 1983. Byla několikrát pozměněna v zájmu rozšíření svého působení, posílení preventivních opatření a snížení mezních hodnot expozice. Tyto jednotlivé revize mohou způsobit nesnáze pro ty, jimž je tento právní předpis určen.

2.2.4 Kodifikace nemůže přinést žádnou podstatnou změnu. Výbor má po projednání návrhu za to, že projednávané znění naprosto respektuje tuto základní zásadu. Spočívá v racionálním spojení jednotlivých platných ustanovení, která se tak stávají jasnějšími, a nepředstavuje žádný zásadní problém.

2.2.5 Výbor si přeje, aby Komise konzultovala co nejrychleji sociální partnery a poradní výbor pro bezpečnost, hygienu a ochranu zdraví na pracovišti.

2.2.6 Výbor schválil návrh, jenž je předmětem tohoto stanoviska, a požádal, aby byl urychleně schválen Parlamentem a Radou.

2.3 Zvláštní poznámky

2.3.1 Výbor připomněl své stanovisko přijaté dne 4. března 1999 a zejména opět potvrdil požadavek, aby členské státy ratifikovaly Úmluvu č. 162 MOP o bezpečnosti při používání azbestu. K tomuto dni Úmluvu ratifikovalo pouze 10 členských států z 27. Ratifikace členskými státy Evropské unie by přispěla k posílení úmluvy MOP jako hlavního nástroje ochrany zdraví a bezpečnosti pracujících ve světovém měřítku.

V Bruselu dne 15. února 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁾ Směrnice Rady 83/477/EHS, 91/382/EHS, 98/24/ES (pouze článek 13) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/18/ES.

⁽²⁾ Úř. věst. C 138, 18.5.1999, s. 24.

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Evropská politika v oblasti logistiky

(2007/C 97/08)

Paní Mari KIVINIEMI, finská ministryně pro zahraniční obchod a rozvoj, požádala dopisem ze dne 17. listopadu 2005, v souvislosti s činností finského předsednictví Evropské unie a v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, Evropský hospodářský a sociální výbor o vypracování stanoviska k *Evropská politika v oblasti logistiky*.

Specializovaná sekce Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 11. ledna 2007. Zpravodajem byl pan RANOCCHIARI.

Na svém 433. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. února 2007 (jednání ze dne 15. února), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 82 hlasy pro, 5 hlasy proti a 10 členů se zdrželo hlasování.

1. Doporučení a závěry

1.1 Účinná doprava je zásadní podmínkou pro udržení a zvýšení konkurenceschopnosti Evropy. Předpokladem pro řízení složitých dopravních toků v moderní společnosti je vysoký stupeň efektivity různých druhů dopravy a jejich dokonalá provázanost. Vypělá a integrovaná řešení v oblasti logistiky mohou přispět k optimalizaci nákladní dopravy, podpořit tak růst a učinit Evropu konkurenceschopnější na světové úrovni.

1.2 Iniciativa finského předsednictví a sdělení Komise zveřejněné v červnu tohoto roku ⁽¹⁾ ukazují, jak může být efektivní logistika nástrojem pro posílení a využití kladné součinnosti mezi ochranou životního prostředí a konkurenceschopností. Je to možné pod podmínkou, že se optimalizuje racionální využívání vozidel a infrastruktur za účelem omezení objemu dopravy, která není nezbytná. Proto EHSV považuje za důležité zahájit práci na rozvoji, který by těžil z poznatků všech zúčastněných, od logistických podniků a jejich zaměstnanců přes veřejné orgány a organizace až po uživatelské podniky a jejich zaměstnance.

1.3 Výchozím bodem pro rozvojovou činnost tohoto druhu musí být strategický plán vypracovaný Komisí na podporu logistiky jakožto faktoru růstu a konkurenceschopnosti. V tomto plánu musí být jasně vymezeno, které úkoly náležejí veřejným orgánům a které průmyslu. Plán se musí zabývat všemi způsoby dopravy a musí vycházet ze současné situace v hospodářství, dopravní politice, sociální oblasti, oblasti životního prostředí a regionální otázky.

1.4 Logistika v dopravě je činnost vyžadující schopné, vzdělané zaměstnance a řídicí pracovníky. Tento plán se proto musí detailněji zabývat podmínkami pro počáteční vzdělávání a další odbornou přípravu v oblasti logistiky. Rozboru musí být podrobeny i podmínky pro podporu výzkumu a rozvoje infrastruktur.

1.5 V tomto kontextu by trhy práce mohly hrát důležitou úlohu v zachování a rozvoji služeb v oblasti logistiky, které

slouží potřebám konkurenceschopnosti a průmyslu. Sociální partneři mohou podpořit postupy a fungování trhu pracovních míst v logistice prostřednictvím nepřetržitého dialogu. Zajištění trvalých pracovních míst, příjemného pracovního prostředí a zvýšení produktivity lze považovat za společné cíle.

1.6 Dřívější přístup, který Komise zvolila pro vyřešení otázky přetížení některých tras uvnitř EU a který spočívá v tom, že se stanoví pravidla pro podíly různých druhů dopravy na celkovém provozu na základě údajů z roku 1998, se nezdá být v souladu se současným vývojem dopravního trhu.

1.7 Rozsáhlý úkol nyní spočívá v propojení různých druhů dopravy, kde je to možné, tak aby se co nejvíce využilo účinnosti a pohodlí všech druhů dopravy, přičemž musí být zajištěny příslušné technické, praktické a ekonomické podmínky. Realizace politiky Společenství, která tyto podmínky vytvoří, resp. bude dále rozvíjet tento základ, představuje výzvu pro EU. Budoucí politika se bude muset zaměřit také na zajištění bezpečných, ekologicky čistých a účinných dopravních systémů.

2. Souvislosti

2.1 Finsko vyzvalo EHSV, aby vypracoval průzkumné stanovisko k **Evropské politice v oblasti logistiky**, a zdůraznilo řadu příčin, které vedou k tomu, že vývoj v této oblasti je pro evropskou konkurenceschopnost tak důležitý; patří mezi ně zejména následující:

2.2 Globalizovaná ekonomika se nachází v přechodném období. Poslední z fází globalizace začala v 90. letech, když se asijská rozvíjející se hospodářství otevřela mezinárodní tržní ekonomice. Výsledkem byla delokalizace průmyslové výroby a služeb. Rozšíření EU, hospodářský růst zemí sousedících s Uníí a hospodářské oživení v Rusku vyvolává v Evropě transformaci evropských výrobních struktur a trhů služeb. EU musí na tyto výzvy okamžitě a rozhodně reagovat způsobem, jaký stanovuje Lisabonská strategie.

⁽¹⁾ Logistika nákladní dopravy v Evropě – klíč k udržitelné mobilitě, KOM (2006) 336 v konečném znění, 28.6.2006.

2.3 Tento vývoj má své důsledky rovněž pro evropské odvětví dopravy. Za prvé je třeba úspěšně integrovat dopravní trhy všech členských států do dopravních trhů Společenství. EHSV v této souvislosti navrhuje věnovat zvláštní péči zemím, které jsou stále technicky integrované do dopravního systému bývalého SSSR. Za druhé je třeba odstranit omezení mobility, která ještě uvnitř EU existují, a dopravu efektivně uspořádat. Za třetí je třeba rozvinout se zeměmi, jež sousedí s EU, dopravní vazby, aby se naplno využilo hospodářských možností těchto zemí. Existující problematická místa na hranicích s nečlenskými zeměmi EU jsou důkazem, že je důležité pracovat na řešení těchto problémů. Nákladní doprava v mnoha případech překračuje hranice EU, a proto je mimořádně důležité věnovat pozornost rozvoji odpovídající infrastruktury a technologií na straně jak členských, tak nečlenských států EU.

2.4 Jedním z cílů Lisabonské strategie je vytvořit z Evropy nejkonkurenceschopnější ekonomiku světa. Pokud jde o oblast dopravy, moderní, plně funkční a efektivní systém má pro budoucí udržitelný hospodářský rozvoj životní důležitost. Zlepšení konkurenceschopnosti podniků Společenství však vyžaduje neustálé zvyšování kvality, přesnosti a efektivity dopravy. Rychlý nárůst objemu nákladní dopravy (zejména silniční) zároveň vede k nasycení dopravy v mnoha částech Evropy. To způsobuje dodatečné náklady evropskému průmyslu. Dalším důsledkem tohoto negativního vývoje je dopad na životní prostředí.

2.5 V EU bylo vynaloženo značné úsilí na otevření trhů logistickým službám a na integraci dopravních sítí v Evropě. Nicméně výsledky ještě nejsou uspokojivé a dalšímu vývoji stále ještě stojí v cestě mnohé překážky. V evropské dopravní politice se logistice nedostává pozornosti, kterou si zaslouhuje, přestože náklady, jež představuje pro průmysl a obchod, zdaleka nejsou zanedbatelné. Ve skutečnosti jde o výraznou část podnikového obrátu. Evropské odvětví logistiky je zároveň důležitým zaměstnavatelem.

2.6 Efektivní logistika je nástroj, jehož cílem je posílit a využít kladné součinnosti mezi ochranou životního prostředí a konkurenceschopnosti. To je možné pod podmínkou, že se optimalizuje racionální využívání vozidel a infrastruktur za účelem omezení objemu dopravy, která není nezbytná.

2.7 Zlepšení logistiky může mít také pozitivní dopad na regionální rozvoj EU, neboť snižuje význam zeměpisné polohy, a podporuje tak regionální hospodářský růst a konkurenceschopnost; logistika v dopravě by mohla hrát důležitou úlohu pro udržitelnou mobilitu.

3. Úvod

3.1 Kontakty Finska a Komise vyústily vydáním sdělení Komise v červnu 2006 s názvem „Logistika nákladní dopravy

v Evropě – klíč k udržitelné mobilitě“⁽²⁾. Tento dokument se zabývá podmínkami, jež jsou nezbytné ke zlepšení uspořádání logistiky a dopravní politiky.

3.2 V konzultačním dokumentu, který byl zveřejněn v březnu roku 2006, kdy se čekalo na vypracování tohoto sdělení⁽³⁾, se Komise zabývá jistými problémy, jež se týkají dalšího rozvoje logistiky a její důležitosti pro funkčnost odvětví dopravy ve Společenství, a jasně zdůrazňuje intermodalitu, tedy propojení různých způsobů dopravy.

3.3 V dokumentu se ukazuje, že pokud porovnáme HDP a výdaje na logistiku, včetně výdajů na dopravu, v Evropě (EU-15) a v severní Americe, zjistíme, že podíl logistiky v procentech HDP vzrostl z 12,2 % na 13,3 % mezi lety 1998 a 2002. V severní Americe ve stejném období poklesly výdaje na logistiku z 11 % na 9,9 %.

3.4 Ve svém konzultačním dokumentu Komise uvádí opatření, která sama dříve přijala. Pokud jde o technologický výzkum a vývoj, dojdeme ke zjištění, že během posledních let vzniklo několik projektů, které se týkají na jedné straně intermodality a na straně druhé logistiky. Cílem těchto projektů je umožnit lepší pochopení vztahů mezi rozhodnutími týkajícími se logistiky a dopravními službami⁽⁴⁾.

3.5 Bílá kniha, kterou vydala Komise v roce 2001⁽⁵⁾, obsahuje základní údaje o dopravním systému Společenství a předkládá řadu nápadů, úvah a návrhů, jak zlepšit situaci v odvětví dopravy do roku 2010. Dokument stanovuje kvantitativní cíle pro různé druhy dopravy. Aby se bylo možné dostat na úroveň roku 1998, ke změně rozložení podílů jednotlivých druhů dopravy na trhu by mělo dojít do roku 2010. Tento dokument silně zdůrazňuje důležitost intermodality, tedy otázku, jakým způsobem propojit jednotlivé druhy dopravy, především pokud jde o nákladní dopravu na dlouhé vzdálenosti v rámci Evropy. Sledovaným cílem je přesunout více zboží na železnici a do námořní dopravy. Program Marco Polo je součástí tohoto úsilí. Nicméně k tomu je třeba splnit podmínku, jakou je vývoj výhodných technických a logistických řešení, jež umožní zachovat koncept dodávek z domu do domu. Bílá kniha ukazuje, že časové ztráty a dodatečné náklady související s překládáním omezují konkurenceschopnost, což hraje do karet nákladní kamionové dopravě, jež disponuje hustě rozvětvenou silniční sítí, která umožňuje dopravit zboží prakticky do jakékoli destinace. Tyto poznámky k rozvinuté silniční infrastruktuře se vztahují hlavně na státy EU 15. V nových členských státech je silniční síť méně rozvinutá a často horší kvality. V těchto státech existuje obrovský potenciál pro rozšíření dopravního systému, jenž by měl být využit formou podpory investic do infrastruktury.

⁽²⁾ Logistika nákladní dopravy v Evropě – klíč k udržitelné mobilitě, KOM (2006) 336 v konečném znění, 28.6.2006.

⁽³⁾ Komunikační dokument týkající se logistiky, jež by měla podpořit intermodalitu v nákladní dopravě.

⁽⁴⁾ Například projekty: SULOGRAM, PROTRANS, EUTRALOG, FREIGHTWISE, POLLOCO atd.

⁽⁵⁾ Bílá kniha – „La politique européenne des transports à l'horizon 2010: l'heure des choix“ [„Evropská dopravní politika do roku 2010: Čas rozhodnout“], KOM(2001) 370 v konečném znění, 12.9.2001.

3.6 Sdělení Komise o přezkumu bílé knihy v polovině období⁽⁶⁾, jež potvrzuje význam „komodality“, se zdá být z hlediska rovnováhy mezi různými druhy dopravy pragmatičtější.

4. Zaměření finského předsednictví na budoucí evropskou politiku pro oblast logistiky a trendy v oblasti logistiky

4.1 Součástí přípravných prací, které Finsko předložilo Komisi, je jednak studie nejnovějších trendů v oblasti logistiky, jednak shrnutí toho, co se označuje jako projekt EULOG. Hlavním cílem tohoto projektu bylo vypracovat diskusní dokument, který by v úplnosti odrážel co nejlepší stav celkových poznatků o budoucnosti, jakou bychom si měli přát pro logistiku a dopravní logistiku v Evropě, a který by naznačil politiku, jaké je k dosažení takového cíle třeba.

4.2 Výroba poroste zejména v rozvíjejících se zemích, jakými jsou Čína, Indie, Brazílie a Rusko. Poroste objem přepravovaného zboží stejně jako dopravní vzdálenosti. Kontrola světových zásobovacích řetězců je obtížná a je možné, že se proces rozhodování přesune do Asie. Konkurence jednotlivých hospodářských oblastí by měla vzrůst, což znamená, že způsobilost infrastruktury je stále nezbytnějším činitelem. Růst výroby a spotřeby ve východních oblastech Evropy nutí k přesměrování části nákladní dopravy k jiné než silniční dopravě. Rozvoj intermodálních nákladních distribučních center v zemích tvořících hranici EU v rámci tohoto regionu nabývá na mimořádné důležitosti. Zároveň se zde nabízí příležitost k optimalizaci nákladů dopravního systému EU. Instituce EU by měly tento pozitivní trend podpořit a v rámci udržitelného rozvoje podporovat ekologické druhy dopravy.

4.3 V oblasti výroby a služeb určuje strukturu zásobovacích řetězců zaměření spotřebitele. Tyto řetězce se odlišují nejen podle charakteristik výrobků, ale také na základě potřeb a očekávání spotřebitelů. Integrace systému je záležitostí technologické a organizační povahy a řídí se také stavem poznatků. Vytváření zásobovacích sítí vyžaduje inovaci jednak produktů, jednak postupů. V západních zemích budou služby růst, zatímco výroba se přesouvá do jiných míst v síti. Existuje poptávka po přesných informacích ohledně dopadu výrobků a služeb na životní prostředí. To posílí důležitost sledovatelnosti a monitorování v rámci rozvoje efektivity a snižování odpadů. Důležitost zpětné logistiky vzroste, jakmile budou muset být použité výrobky recyklovány či likvidovány pod dohledem.

4.4 Informační a komunikační systémy umožňují kontrolovat tok životně důležitých informací mezi plánováním, řízením a realizací zásobovacích řetězců. Informační a komunikační technologie umožňují zlepšit úroveň zabezpečení a služeb logistiky za současného snížení nákladů. Je třeba nových inteligentních technologií a standardizovaných rozhraní. Rozpoznávání prostřednictvím rádiových vln představuje vzhledem k jeho zjednodušení nezanedbatelnou možnost, jak zlepšit monitoring, sledovatelnost a zabezpečení dodávek.

4.5 Klíčovou záležitostí je nadále rentabilita. Cena dopravy poroste v důsledku nárůstu ceny práce a cen ropy, nárůstu nákladů spojených s přetížením a infrastrukturami, a v důsledku stále přísnějších požadavků na bezpečnost. Na výnosnost bude mít rovněž vliv zpětná logistika. Náklady na logistiku nejsou dostatečně známy, rozhodnutí se tedy opírají o dílčí informaci. Je třeba vytvořit model pro výpočet skutečných nákladů. Náklady související s logistikou by měly být součástí hlavních výkonnostních ukazatelů podniků. V této souvislosti bude mít pro výpočet skutečných nákladů souvisejících s logistikou zásadní význam model pro výpočet nákladů vytvořený Evropskou komisí v rámci zavedení tzv. euroznámky, který zohledňuje mj. externí náklady a náklady na využívání infrastruktury.

4.6 Cílem veřejných politik je vytvořit operativní prostředí, které by bylo příznivé pro konkurenceschopnost obchodu a průmyslu. Regulace je nezbytnou stránkou vzájemné závislosti evropských ekonomik, avšak musí být inteligentní a sloužit růstu a konkurenceschopnosti. Harmonizace politik a předpisů je spolu s investicemi do infrastruktur nezbytným předpokladem pro odstranění překážek na jednotném trhu. Ačkoli se na regionální správy v rámci předpisů a investic souvisejících s dopravou klade větší důraz, regionální správy musí brát současně do úvahy vývoj světového prostředí, v němž působí.

4.7 Správy budou muset podporovat inovace a jejich využívání. Z logistického hlediska jsou hlavními odvětvími dalšího vývoje řízení zásobovacího řetězce a nové modely podnikání. Pokud jde o zásobovací řetězec, je nezbytné dále pokračovat v jeho vývoji například na poli bezpečnosti a zabezpečení, sledovatelnosti a monitorování a na poli intermodálních úkonů. Pokud jde o logistické podniky, je třeba nových kapacit například v oblasti spolupráce a dělby rizika.

5. Obecné poznámky

5.1 Pojem „logistika“ se nejčastěji používá bez toho, že by se vymezil jeho obsah a význam. Neexistuje jednotná definice tohoto pojmu. Logistika je původně pojem používaný v souvislosti s vojenstvím. Logistiku nákladní dopravy (či dopravní logistiku) lze definovat jako efektivní a rentabilní proces plánování, realizace, kontroly a synchronizace dvousměrného toku surovin, polotovarů, hotových výrobků a souvisejících informací od počátečního bodu do bodu, kdy dochází ke spotřebě, za účelem vyhovět poptávce zákazníků. Tato definice v sobě zahrnuje definice, jež předkládá Komise ve svém konzultačním dokumentu.

5.2 EHSV nejprve konstatuje, že finské předsednictví předkládá dlouhý seznam důvodů, proč je třeba považovat existenci plně operativního logistického trhu v Evropě za důležitou, a přesvědčivým způsobem dává k uvážení, že logistika musí v evropské dopravní politice zaujímat mnohem významnější postavení. Výbor si je dobře vědom důležitosti takového tvrzení, a proto je připraven tuto iniciativu bezvýhradně podpořit.

⁽⁶⁾ Viz poznámka pod čarou č. 2.

5.3 Pokračování Lisabonské strategie je velkou výzvou, přičemž předpokladem pro její uskutečnění je hospodářský růst v Evropě. Hospodářský růst s sebou nese růst obchodu, další racionalizaci a inovování v průmyslu a čím dál více odráží mezinárodní vlivy a faktory konkurenceschopnosti.

5.4 Téměř ve všech odvětvích společnosti představují osobní a nákladní doprava jednu ze zásadních podmínek pro fungování hospodářských aktivit, výroby či obchodu. V rámci průmyslového odvětví faktor času stejně jako nákladnost silně určují strategické rozhodnutí, jakým je lokalizace, ale určují rovněž volbu každého jedince. Strukturální změny, k nimž dochází ve společnosti a které mají vliv na dopravní potřeby, současně způsobují, že se nové dopravní možnosti objevují – anebo se jich třeba nedostává.

5.5 EHSV je toho názoru, že v čím dál mezinárodnější ekonomice představují logistika a její nákladnost stále důležitější prostředek pro konkurenceschopnost a racionalizaci, a současně také stále důležitější nástroj pro ochranu životního prostředí. Přístup na trhy, do práce, ke vzdělání, k službám atd., jež umožňuje zvýšená mobilita, je možný pouze pod základní podmínkou, jakou je mít k dispozici *funkční dopravní systém*.

5.6 EHSV taktéž sdílí stanovisko Komise, podle něž je doprava důležitým faktorem, pokud chceme, aby si Evropa mohla zachovat a aby mohla posílit svou konkurenceschopnost. K tomu, abychom mohli řídit složitý dopravní tok v moderní společnosti, potřebujeme velmi efektivní způsoby dopravy a jejich vzájemnou hladkou návaznost. Vyspělá a integrovaná řešení mohou přispět k optimalizaci nákladní dopravy, podpořit tak růst a posílit světovou konkurenceschopnost Evropy.

5.7 Je důležité v této souvislosti připomenout, že logistika je služba, která spočívá na podnicích a poptávce zákazníků, a že ji tedy musí poskytnout trh. To znamená, že rozvoj tohoto odvětví v zásadě určují požadavky zákazníků na dopravu a její realizaci. Jako příklad lze uvést zpracovatelský průmysl, který má stále větší požadavky na dopravu, aby snížil své potřeby skladovat jak výrobní součástky, tak hotové výrobky. Růst obchodování po internetu a liberalizovaný poštovní trh v Evropě jsou dalšími oblastmi, v nichž poptávka po rychlé a přesné dopravě, a tedy po logistice, jsou předurčeny k růstu. Je důležité rovněž zdůraznit, že tento rozvoj musí být realizován udržitelným způsobem a stanovovat konkrétní pravidla pro zajištění sociálních požadavků a požadavků v oblasti životního prostředí.

5.8 Zákazníková volba dopravy je výsledkem velkého počtu faktorů a pochopitelně rovněž závisí na druhu přepravovaného zboží. Zboží s velkou přidanou hodnotou, zboží, které podléhá zkáze, nebo velmi křehké zboží je nejčastěji přepravováno kamionem či letectvy. Zboží s nízkou přidanou hodnotou, těžké nebo objemné zboží je často přepravováno lodí či po železnici.

Časová stránka (dodávky přesně na čas) a počet přerušení cesty z důvodu překládky jsou další výrazné faktory, které ovlivňují volbu konkrétního druhu dopravy.

5.9 Tento koncept prostupuje rovněž sdělení o přezkumu bílé knihy v polovině období, které EHSV vítá. Toto sdělení bude předmětem samostatného stanoviska Výboru. To však nebrání tomu, aby EHSV neuvedl již nyní několik svých připomínek. V konzultačním dokumentu, který sdělení předcházelo, se celkově upřednostnila intermodalita, v souladu s doporučeními bílé knihy z roku 2001, jež usilovala o přesun části objemu zboží přepravovaného po silnici do námořní dopravy a na železnici.

5.10 EHSV s uspokojením konstatuje, že Komise již nepovažuje intermodalitu za cíl sám o sobě, ale za prostředek k propojení jednotlivých druhů dopravy.

5.11 V konzultačním dokumentu Komise týkajícím se přezkumu bílé knihy v polovině období v roce 2001 Komise hájila názor, podle kterého je třeba dostat rovnováhu mezi jednotlivými druhy dopravy zpět na úroveň roku 1998. Bílá kniha z roku 2001 kladla důraz na skutečnost, že Evropská unie musí jednat, aby zabrzдила růst nerovnováhy, k níž dochází mezi jednotlivými druhy dopravy. Rostoucí obliba automobilové a letecké dopravy vede ke zvýšenému přetížení sítí. Zároveň se nenachází řešení, jak nahradit silniční nákladní dopravu, neboť se nedostatečně využívá možností rozvoje, jaké skýtá železnice a námořní doprava na krátké vzdálenosti. Otázka přetížení, jakého doznává provoz v některých částech Unie, však nesmí zakrýt fakt, že okrajové oblasti nemají dostatečný přístup k trhům, jež se nacházejí v centrálnějších oblastech.

5.12 Podle Komise to postupem času přivedlo nerovnovážné rozdělení provozu, z čehož plyne zvýšené přetížení provozu, zvláště na transevropských dopravních osách a ve městech. Podle Komise je třeba k vyřešení tohoto problému nejpozději v roce 2010 dosáhnout dvou přednostních cílů:

- zavést konkurenční pravidla pro různé druhy dopravy,
- koordinovat rozvoj různých druhů dopravy, tak aby byl zabezpečen úspěch intermodality.

5.13 EHSV kritizoval tuto koncepci ve svém stanovisku z roku 2002 k bílé knize (7). Pokud jde o první výše uvedenou odrážku, Výbor prohlásoval: „Problém přetížení, který je jedním ze stěžejních bodů tohoto dokumentu, se probírá bez toho, že by se brala v úvahu skutečnost, že jde o realitu, která se dotýká pouhého zlomku území Společenství, konkrétně oblastí s velmi vysokou hustotou zalidnění (což je ostatně jedna z příčin problému) ... Zdá se tedy nevhodné vytvářet obecnou a jednotnou dopravní politiku pro celé území, když je třeba stanovit zvláštní politiku pro každou z těchto oblastí.“ EHSV na tomto stanovisku trvá.

(7) Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k Bílé knize Evropská dopravní politika do roku 2010: čas rozhodnout (KOM (2001) 370 v konečném znění), Úř. věst. C 241, 7.10.2002.

5.14 Rozdělovat části trhu mezi jednotlivé druhy dopravy formou kvantitativních cílů je zavádějící. Celkový objem zboží přepraveného uvnitř EU prostřednictvím různých způsobů dopravy není tím správným trhem, na němž by si měly vzájemně konkurovat silniční doprava, železniční doprava, námořní doprava na krátkou vzdálenost, vnitrozemská plavba a ropovody. Nynější statistiky, na jejichž základě se kvantitativně porovnávají tržní podíly jednotlivých druhů dopravy podle výkonnosti dopravy, neodrážejí přesně skutečnou situaci na trhu dopravy. Mělo by se podporovat vytvoření nových statistických metod, které by umožňovaly rozlišení mezi dálkovou dopravou a dopravou na krátké vzdálenosti.

5.15 Rozsáhlý úkol, kterého je třeba se zhostit, spočívá spíše v propojení různých druhů dopravy, kde to bude možné, a které by umožnilo nanejvýše využít efektivitu a vhodnosti všech druhů dopravy. Celkově to předpokládá vyspělá logistická řešení. Do budoucna by toto úsilí mělo vyústit ve výrazněji racionálnější a ekologičtější využívání celkové dopravní kapacity, což by do jisté míry mělo snížit přetížení jistých tras. Podle názoru Výboru to však nesmí zakrýt fakt, že moderní infrastruktury, které uspokojivě fungují, představují základní předpoklad pro naplnění sledovaných cílů.

5.16 EHSV konstatuje, že Komise ve svém sdělení o přezkumu bílé knihy z roku 2001, jež bylo předloženo v průběhu vytváření tohoto stanoviska, přesunuje pozornost na komplexní přístup, v němž má každý druh dopravy své vlastní místo, za účelem vytvoření politiky dopravy, která přispěje ke zlepšení mezinárodní konkurenceschopnosti kombinované dopravy a k nabídce řešení, do nichž bude zapojeno více druhů dopravy, a tím se odstraní dopravní zácpy a slabá místa v logistickém řetězci.

6. Důležitost účinného trhu v oblasti logistiky

6.1 Doprava, ať už jde o jakýkoli její druh, je nejviditelnější materiální částí logistického řetězce. Jakmile se mluví o logistice, různé stránky dopravy tedy budou nevyhnutelně ve středu zájmu.

6.2 Logistika je motorem zásobovacího řetězce průmyslu, ať už se jedná o zboží, informace či distribuci hotových výrobků. Tento řetězec aktivit musí uspokojit poptávku a očekávání zákazníků a zároveň musí být udržitelný v sociální oblasti a oblasti životního prostředí.

6.3 Ná vaznost a propojení jsou dva klíčové pojmy odvětví dopravy. Fyzická návaznost s sebou nese překládky, které zvyšují přepravní náklady a pro zboží současně znamenají i jistá rizika. Aby taková návaznost mohla fungovat, překládka kontejnerů

musí být snadná. Jedná se o technickou otázku, ale taktéž o otázku organizační.

6.4 Dosáhnout návaznosti vyžaduje práci, která se musí vykonat v několika oblastech. Je nutná organizační návaznost mezi jednotlivými druhy dopravy, komplexní pohled na rozvoj dopravních uzlů, intermodálních kontejnerů a multimodálních systémů. Tento celkový přehled je třeba vytvořit proto, aby bylo možné dospět k efektivním a konkurenceschopným logistickým systémům a k udržitelným způsobům dopravy.

6.5 Proto logistika spadá mezi průmyslové a obchodní aktivity. Dochází k posunu, který znamená, že se přechází od dodávek určených objemem k dodávkám, jež jsou určovány zakázkami. Produkty se uzpůsobují zákazníkům. Pokud jde o délku dodacích lhůt a krátkodobé plánování, stejně jako o přesnost a flexibilitu, požadavky jsou vysoké. Obchod se globalizuje. Do zásobovacího řetězce vstupuje mnoho subdodavatelů. Hodnota zboží roste s tím, jak podniky omezují své zásoby, aby snížily svůj vázaný kapitál.

6.6 To vyžaduje rychlé a přesné dodávky, jak během procesu výroby, tak při distribuci konečným spotřebitelům, ale i v opačném směru. Požadavky na efektivní logistiku se zvyšují. Pro úspěšné řízení a kontrolu toku materiálů a výrobků je klíčové optimálně využít a integrovat dopravní řetězce.

6.7 Všechny druhy dopravy jsou nezbytné a je třeba podpořit jejich souhru. Taková dopravní intermodalita částečně vyžaduje nové uvažování, jehož smyslem je umožnit vzájemné propojení různých druhů dopravy.

6.8 Instalace terminálů, sítí, organizace řízení elektronických informací stejně jako dostatečná míra vzájemné důvěry vedou k vytváření nových možností spolupráce mezi účastníky dopravního trhu.

6.9 Každý druh dopravy má své vlastní dějiny, avšak změny, k nimž došlo na cestě k liberalizaci, byly určeny vnějšími technickými, hospodářskými a obchodními činiteli. EU hrála a nadále hraje významnou úlohu v tomto neustálém vývoji.

6.10 Podniků, jež si uvědomují značný význam fungující logistiky pro oblast výroby a dopravy, je čím dál více. V mnoha hospodářských odvětvích dochází na tomto poli k intenzivní činnosti zaměřené na vývoj, která by měla být udržena a povzbuzována, neboť může být rovněž zdrojem podnětů v širším kontextu udržitelné mobility.

6.11 Na pozadí těchto souvislostí Evropský hospodářský a sociální výbor vyjadřuje svou podporu iniciativě finského předsednictví, jež se bude snažit získat otázce evropské logistiky lepší místo na pořadu jednání.

V Bruselu dne 15. února 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Strategie pro bezpečnou informační společnost – „Dialog, partnerství a posílení účasti“

KOM(2006) 251 v konečném znění

(2007/C 97/09)

Dne 31. května 2006 se Evropská komise, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci výše uvedené.

Specializovaná sekce Doprava, energetika, infrastruktura, informační společnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 11. ledna 2007. Zpravodajem byl pan PEZZINI.

Na 433. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. února 2007 (jednání ze dne 16. února 2007), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 132 hlasy pro, 2 členové se zdrželi hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Výbor je přesvědčen, že problém informační bezpečnosti je předmětem rostoucího zájmu podniků, správy, veřejných orgánů, soukromých subjektů i jednotlivých občanů.

1.2 Výbor v zásadě souhlasí s analýzami a argumenty, které vyžadují novou strategii zvýšení zabezpečení sítí a informací proti útokům a vniknutím, která nemají zeměpisné hranice.

1.3 Výbor se domnívá, že vzhledem k šíři fenoménu a jeho důsledkům pro ekonomiku i soukromý život by Komise měla vynaložit větší úsilí na uskutečnění inovační a jasné strategie.

1.3.1 EHSV rovněž zdůrazňuje, že Komise nedávno předložila nové sdělení o informační bezpečnosti a že by v krátké době měl být vypracován nový dokument o stejném tématu. Výbor si vyhrazuje, že se v budoucnosti k tomuto tématu vyjádří podrobněji v samostatném stanovisku, které zohlední všechna sdělení.

1.4 Výbor zdůrazňuje, že aspekt informační bezpečnosti nemůže být jakkoli oddělován od posilování ochrany osobních dat a od ochrany svobod, což jsou práva zaručovaná Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv.

1.5 EHSV si klade otázku, jaká je současná přidaná hodnota návrhu vzhledem k integrovanému přístupu přijatému v roce 2001, jehož cíl se shodoval s cílem uvedeným v tomto sdělení ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Viz stanovisko EHSV ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Bezpečnost sítí a informací – návrh evropského politického přístupu, Úř. věst. C 48, 21.2.2002, s. 33.

1.5.1 Dokument o posouzení dopadu ⁽²⁾, který tvoří přílohu k návrhu, obsahuje oproti situaci v roce 2001 několik zajímavých aktualizací, ale byl uveřejněn jen v jednom jazyce, a není tudíž přístupný mnoha evropským občanům, kteří formulují své závěry na základě oficiálního dokumentu publikovaném v různých jazycích Společenství.

1.6 Výbor se odvolává na závěry o informační společnosti přijaté v roce 2005 na světovém summitu v Tunisu, které byly dne 27. března 2006 podepsány Valným shromážděním OSN:

- nediskriminační přístup,
- podpora IKT jakožto nástroje míru,
- určení nástrojů na posílení demokracie, soudržnosti a řádné správy,
- prevence zneužití v rámci dodržování lidských práv ⁽³⁾.

1.7 Výbor zdůrazňuje, že dynamická a integrovaná strategie Společenství by se vedle dialogu, partnerství a posílení účasti mohla zabývat následujícími tématy:

- akce prevence,
- přechod od bezpečnosti k informačnímu pojištění ⁽⁴⁾,
- příprava jasného a uznávaného předpisového a sankčního rámce EU,
- posílení technické normalizace,

⁽²⁾ „Dokument o posouzení dopadu“ nemá stejnou hodnotu jako „strategický dokument“.

⁽³⁾ OSN 27.3.2006, doporučení č. 57 a 58. Závěrečný dokument z Tunisu č. 15.

⁽⁴⁾ Viz *Emerging technologies in the context of security* CCR – Institut pro ochranu a bezpečnost občana, sešit o strategickém výzkumu, září 2005, Evropská komise, <http://serac.jrc.it>.

- digitální identifikace uživatelů,
- zavedení evropských analýz a předvídání (*foresight*) informační bezpečnosti v podmínkách multimodálního sbližování technologií,
- posílení mechanismů posouzení rizik na evropské i národní úrovni,
- činnosti zaměřené na zamezení vzniku informačních mono-kultur,
- posílení koordinace Společenství na evropské a mezinárodní úrovni,
- zřízení bezpečnostního střediska IKT mezi generálními ředitelstvími (*ICT Security Focal Point*),
- vytvoření evropské sítě pro bezpečnost sítí a informací (*European Network and Information Security Network*),
- optimalizace role evropského výzkumu v informační bezpečnosti,
- zřízení „evropského dne bezpečného počítače“,
- organizování pilotních akcí Společenství k tématu informační bezpečnosti na školách různých druhů a stupňů.

1.8 EHSV se konečně domnívá, že v zájmu zajištění dynamické a integrované strategie Společenství by měly být vyčleněny přiměřené finanční dotace z rozpočtu a stanoveny výraznější koordinační iniciativy a akce na úrovni Společenství, které by v globálním kontextu byly schopny jednotně představovat Evropu.

2. Odůvodnění

2.1 Výzvy, které představuje bezpečnost informační společnosti, mají zásadní význam pro zajištění důvěry a spolehlivosti sítí a komunikačních služeb, což jsou kritické faktory rozvoje hospodářství a společnosti.

2.2 Sítě a informační systémy musí být chráněny, aby si udržely svoji konkurenční a obchodní schopnost, aby zabezpečily integritu a kontinuitu elektronické komunikace, aby předcházely podvodům a aby zaručily právní ochranu soukromého života.

2.3 Elektronická komunikace a služby, které s ní souvisí, představují nejširší úsek celého odvětví telekomunikací. V roce 2004 využívalo přibližně 90 % evropských podniků aktivně internet a 65 % z nich vytvořilo vlastní webové stránky, zatímco se odhaduje, že přibližně polovina evropského obyvatelstva pravidelně využívá internet a 25 % rodin soustavně využívá širokopásmové připojení ⁽⁵⁾.

⁽⁵⁾ i2010: strategie pro bezpečnou informační společnost. Generální ředitelství pro informační společnost a média, „Factsheet 8“ (červen 2006) http://ec.europa.eu/information_society/doc/factsheets/001-dg-glance-it.pdf.

2.4 Vzhledem k rychlému rozvoji investic představuje objem výdajů za bezpečnost jen 5 až 13 % veškerých investic do informačních technologií. Toto procento je očividně rozhodně příliš nízké. Nedávné studie prokázaly, že z průměrného počtu 30 protokolů, které sdílejí klíčové struktury, je 23 zranitelných před útoky více protokolů ⁽⁶⁾. Počet elektronických spamů ⁽⁷⁾, které jsou průměrně denně posílány, se odhaduje na 25 milionů a Výbor je proto potěšen návrhem, který Komise v této souvislosti nedávno předložila.

2.5 V oblasti počítačových virů ⁽⁸⁾ šel rychlý vývoj nejrůznějších červů („worms“) ⁽⁹⁾ a špionážních softwarů („spyware“) ⁽¹⁰⁾ ruku v ruce s velkým rozvojem systémů a sítí elektronické komunikace. Ty jsou stále více složitější a zároveň zranitelné, i v závislosti na sbližování multimédií a mobilních telefonů i systémů *GRID infoware* ⁽¹¹⁾. Dalšími výzvami pro bezpečnost informační společnosti jsou případy vydírání, DDoS (*Distributed denials of service*), krádeže identity on-line, *phishing* ⁽¹²⁾, pirátství ⁽¹³⁾ a tak dále. Evropské společenství se již tímto problémem zabývalo ve svém sdělení z roku 2001 ⁽¹⁴⁾, ke kterému měl Výbor možnost se vyjádřit ⁽¹⁵⁾, a nyní navrhuje strategii se třemi druhy opatření:

- zvláštní bezpečnostní opatření,

⁽⁶⁾ *Proceedings of the First International Conference on Availability, Reliability and Security (ARES'06)* – volume 00 ARES 2006 Editore: IEEE Computer Society.

⁽⁷⁾ Spam = nevyžádaná elektronická pošta obchodní povahy. Původní význam slova „spam“ je „spiced pork and ham“, což byl za druhé světové války určitý druh konzervy s masem v rosolu, která se – krom toho, že nebyla na příděl – stala hlavním zdrojem potravy amerických jednotek a obyvatel Anglie. Roky a roky takovéto diety jsou příčinou toho, že výraz nabyl záporného významu.

⁽⁸⁾ Počítačový virus je zvláštní typ programu, který patří do skupiny škodlivých softwarů („malware“) a který se dokáže sám šířit tím, že vytváří kopie sebe sama, obvykle aniž by to uživatel zaznamenal. Viry více či méně poškozují operační systém, který je hostí, ale i v nelepším případě jsou spojené s určitým plýtváním zdroji (jako je RAM či CPU) a úbytkem místa na pevném disku (http://cs.wikipedia.org/wiki/Po%C4%8D%C3%ADta%C4%8Dov%C3%BD_virus).

⁽⁹⁾ Červ je škodlivý software, který se velmi rychle šíří. „E-mailový červ“ podniká zničující útok na síť, sbírá veškeré e-mailové adresy uložené v místním programu (například MS Outlook) a těm pak zasílá stovky e-mailů, které obsahují samotného červa v neviditelné příloze.

⁽¹⁰⁾ Špionážní software je program, který sleduje uživatelské „surfování“ na internetu a instaluje se sám, aniž by o tom uživatel dostal zprávu nebo si toho byl vědom či s tím souhlasil a zkontroloval.

⁽¹¹⁾ *GRID infoware* umožňuje sdílet, vybírat a přidávat široké spektrum zdrojů elektronického zpracování rozmístěných na určitém území (například superpočítač, počítačové bloky, systémy ukládání dat, zdroje dat, nástroje a osoby), které vydává za jednotný a samostatný zdroj pro řešení extrémně složitých výpočtů a zpracovával obzvláště intenzivní data.

⁽¹²⁾ *Phishing* v oblasti informačních technologií znamená podvodnou techniku používanou k získávání osobních a citlivých údajů za účelem krádeže identity prostřednictvím rozesílání falešných e-mailových zpráv vytvářených účelově tak, aby vypadaly jako pravé.

⁽¹³⁾ Pirátství je termín užívaný informačními „piráty“ k označení softwaru, kterému byla zcizena ochrana proti neautorizovanému pořizování děl a který je dán k dispozici ke stažení přes internet.

⁽¹⁴⁾ KOM(2001) 298 v konečném znění.

⁽¹⁵⁾ Viz poznámka pod čarou č. 1.

— předpisový rámec včetně ochrany dat a soukromí,

— boj proti počítačové trestné činnosti.

2.6 Vzhledem k neustálým změnám v nastavení, rozmanitosti síťových protokolů a nabízených a vyvíjených služeb, jakož i k nesmírné komplexnosti asynchronních útoků ⁽¹⁶⁾ představuje měření útoků na informační systémy a jejich určování a prevence v oblasti navzájem propojených systémů výzvu pro hledání vhodných řešení.

2.7 Nedostatečná viditelnost návratnosti investic do bezpečnosti a nedostatečné přebírání odpovědnosti na straně občanů – uživatelů jsou však bohužel příčinou podhodnocování rizik a poklesu pozornosti k rozvoji kultury bezpečnosti.

3. Návrh Komise

3.1 Svým sdělením o strategii pro bezpečnou informační společnost ⁽¹⁷⁾ Komise zamýšlí zlepšit informační bezpečnost, a to vytvořením dynamické a integrované strategie založené na:

- a) lepším dialogu mezi orgány veřejné správy a Komisí prostřednictvím *benchmarkingu* národních politik a určení osvědčených postupů v bezpečné elektronické komunikaci;
- b) intenzivnějším povědomím občanů a MSP o účinných bezpečnostních režimech, s aktivní stimulační rolí Komise a s větším zapojením Evropské agentury pro bezpečnost sítí a informací (ENISA);
- c) dialogu o nástrojích a předpisech pro vyvážený vztah mezi bezpečností a základními právy včetně ochrany soukromí.

3.2 Z hlediska vývoje vhodného rámce pro sběr dat o narušování bezpečnosti, o úrovních důvěry uživatelů a o rozvoji odvětví bezpečnosti se mimoto ve sdělení stanovuje navázání partnerství důvěry ENISA:

- a) s členskými státy,
- b) se spotřebiteli a uživateli,

⁽¹⁶⁾ Multivariate Statistical Analysis for Network Attacks Detection. Guangzhi Qu, Salim Hariri* – 2005 USA, Arizona Internet Technology Laboratory, ECE Department, The University of Arizona, <http://www.ece.arizona.edu/~hpd> Mazin Yousif, Intel Corporation, USA – částečně financováno Intel Corporation IT R&D Council.

⁽¹⁷⁾ KOM(2006) 251 v konečném znění z 31.5.2006.

c) s odvětvím informační bezpečnosti,

d) se soukromým sektorem

prostřednictvím vytvoření mnohojazyčného portálu Společenství pro varování a sdílení informací za účelem strategického partnerství mezi soukromým sektorem, členskými státy a výzkumnými pracovníky.

3.2.1 Sdělení dále stanoví větší účast zúčastněných stran na zvyšování povědomí o potřebách a rizicích v oblasti bezpečnosti.

3.2.2 Pokud jde o mezinárodní spolupráci a spolupráci s třetími zeměmi, „celosvětový rozměr bezpečnosti sítí a informací vybízí Komisi k intenzivnější podpoře celosvětové spolupráce v otázkách bezpečnosti sítí a informací na mezinárodní úrovni a ve spolupráci s členskými státy“ ⁽¹⁸⁾, avšak v akcích dialogu, partnerství a posílení účasti se tato zmínka neobjevuje.

4. Připomínky

4.1 Výbor souhlasí s analýzou a s argumenty, které zdůvodňují integrovanou a dynamickou evropskou strategii pro bezpečnost sítí a informací, neboť otázku bezpečnosti považuje za zásadní pro povzbuzení příznivějšího postoje k IKT a zvýšení důvěry v ně. Postoj EHSV byl již popsán jinde v četných stanoviscích ⁽¹⁹⁾.

4.1.1 Výbor opět zdůrazňuje ⁽²⁰⁾, že „internet a nové technologie jsou komunikace on-line (například mobilní telefony a palmtopy s internetovým připojením a multimediálními funkcemi, které nyní zaznamenávají prudký rozmach) zásadním způsobem důležité pro rozvoj znalostní ekonomiky, e-hospodářství a e-správy“.

⁽¹⁸⁾ Viz KOM(251) 2006, předposlední odstavec kapitoly 3.

⁽¹⁹⁾ Viz následující dokumenty:

- stanovisko EHSV k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o uchování údajů zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejných služeb v odvětví elektronických komunikací, kterou se mění směrnice 2002/58/ES, Úř. věst. C 69, 21.3.2006, s. 16,
- stanovisko EHSV ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: i2010 – evropská informační společnost pro růst a zaměstnanost, Úř. věst. C 110, 9.5.2006, s. 83,
- stanovisko EHSV k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o založení víceletého programu Společenství pro podporu bezpečnějšího používání internetu a nových on-line technologií, Úř. věst. C 157, 28.6.2005, s. 136,
- stanovisko EHSV ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Bezpečnost sítí a informací: návrh evropského politického přístupu, Úř. věst. C 48, 21.2.2002, s. 33.

⁽²⁰⁾ Viz poznámka pod čarou č. 19 – třetí odřážka.

4.2 Směrem k větší platnosti návrhů Komise

4.2.1 Výbor se domnívá, že Komisi navržený přístup, který spočívá v tom, že tato integrovaná a dynamická strategie bude založena na otevřeném a participativním dialogu, partnerství a posílení účasti mnoha zúčastněných stran a zejména uživatelů, by mohl být dále rozšířen.

4.2.2 Tento postoj již byl zdůrazněn v předchozích stanoviscích: „má-li být program efektivní, musí přímo zahrnout všechny uživatele internetu. Uživatelé musí být poučeni a připraveni k potřebným opatřením a musí být seznámeni s prostředky, které je třeba použít, aby se chránili před zasíláním škodlivého a nevyžádaného obsahu, nebo aby byli zneužíváni k jeho dalšímu šíření. Podle názoru Výboru je jednou z priorit akčního plánu ve vztahu k informacím a odborné přípravě získat podporu uživatelů“⁽²¹⁾.

4.2.3 Zapojení uživatelů a občanů však podle názoru Výboru musí proběhnout tak, aby se sloučila nezbytná ochrana sítí a informací s občanskými svobodami a právem uživatelů na bezpečný přístup a dostupné ceny.

4.2.4 Je třeba zvážit, že snaha o informační bezpečnost představuje pro spotřebitele náklad i co do času stráveného odstraňováním nebo obcházením překážek. Podle Výboru by bylo nezbytné stanovit povinnost automatického vybavení všech počítačů ochranným antivirovým systémem, který by uživatel mohl nebo nemusel aktivovat sám, ale který by byl ve výrobku přítomen již od počátku.

4.3 Směrem k dynamičtější a inovativnější strategii Společenství

4.3.1 Kromě toho by si Unie podle Výboru měla vytyčit ctížádostivější cíle a přijmout inovační, integrovanou a dynamickou strategii s novými iniciativami. Například:

- mechanismy, které umožní digitální identifikaci jednotlivých uživatelů, kteří jsou příliš často nuceni opakovaně vkládat své vlastní anagrafické údaje;
- akce prostřednictvím ETSI⁽²²⁾, které by byly předpokladem bezpečného používání IKT a které by mohly nabídnout přesná a rychlá řešení definovaná jako společná prahová hodnota pro bezpečnost v celé Unii;
- akce zaměřené na prevenci, na základě integrace minimálních požadavků na bezpečnost v informačních systémech a na sítě a s pomocí pilotních akcí prostřednictvím kurzů

⁽²¹⁾ Viz poznámka pod čarou č. 19 – třetí odrážka.

⁽²²⁾ ETSI, *European Telecommunications Standards Institute* (Evropský institut pro normalizaci v telekomunikacích), viz zejména workshop ze 16. a 17. ledna 2006. ETSI mezi jiným vypracoval specifikace nezákonných zadržování (TS 102 232; 102 233; 102 234), přístupu k internetu Lan Wireless (TR 102 519) a elektronických podpisů a vyvinul bezpečnostní algoritmy pro GSM, GPRS a UMTS.

o bezpečnosti organizovaných na školách všech druhů a stupňů;

- vytvoření jasného a uznávaného právního rámce na evropské úrovni. Tento rámec, uplatňovaný na informační technologie a na sítě, by umožnil přejít od informační bezpečnosti k informačnímu pojištění;
- posílení evropských a národních mechanismů posouzení rizik a zlepšení schopnosti uplatňovat právní předpisy za účelem odhalení počítačové kriminality v oblasti ochrany soukromí a uchovávání dat;
- činnosti zaměřené na zamezení vzniku informačních mono-kultur s výrobky a řešeními, které lze snázeji „napadnout“. Podpora diverzifikovaným plurikulturním inovacím zaměřeným na uskutečnění jednotného evropského informačního prostoru (SEIS – *Single European Information Space*).

4.3.2 Podle EHSV by bylo vhodné vytvoření bezpečnostního střediska IKT mezi generálními ředitelstvími (*ICT-Security Focal Point, inter DG*)⁽²³⁾. Středisko by umožnilo jednat:

- na úrovni útvarů Komise;
- na úrovni jednotlivých členských států prostřednictvím horizontálních řešení pro aspekty interoperability, řízení identity, ochrany soukromí, volného přístupu k informacím a službám, minimálních požadavků na bezpečnost;
- na mezinárodní úrovni s cílem zajistit, že EU bude v různých mezinárodních kontextech (jako je OSN, G8, OECD, ISO) vystupovat jednotně.

4.4 Směrem k posíleným koordinačním akcím EU

4.4.1 EHSV přikládá velkou důležitost také vytvoření evropské sítě pro bezpečnost sítí a informací, jejímž prostřednictvím bude možné podporovat průzkumy, studie a workshopy o bezpečnostních mechanismech a o jejich interoperabilitě, o moderní kryptografii a o ochraně soukromí.

4.4.2 EHSV se domnívá, že pro tuto delikátní oblast by bylo účelné optimalizovat roli evropského výzkumu účelným shrnutím obsahu:

- Evropského programu pro výzkum v oblasti bezpečnosti (ESRP)⁽²⁴⁾ začleněného do sedmého rámcového programu pro vědecký a technický rozvoj;

⁽²³⁾ Tento *Focal Point inter DG* by mohl být financován v rámci priorit programu IST podprogramu „Spolupráce“ ze sedmého rámcového programu pro vědecký a technický rozvoj nebo z Evropského programu pro výzkum v oblasti bezpečnosti (ESRP).

⁽²⁴⁾ Viz. 7RP – rámcový program EU pro RTD, podprogram „Spolupráce“, tematická priorita výzkum v oblasti bezpečnosti, financovaný částkou 135 mld. eur na období 2007–2013.

— programu Bezpečnější internet plus (*Safer internet plus*)

— a Evropského programu na ochranu kritické infrastruktury (EPCIP) ⁽²⁵⁾.

4.4.3 K těmto návrhům by se mohlo připojit vyhlášení „evropského dne bezpečného počítače“ podporovaného národními vzdělávacími kampaněmi ve školách a informačními kampaněmi pro spotřebitele o postupech při ochraně informací pomocí počítačů. Přirozeně také pomocí informací o technologickém pokroku zaznamenaném v široké a měnící se oblasti počítačů.

4.4.4 Výbor několikrát zdůrazňoval, že „vnímaná bezpečnost digitálních transakcí a důvěra v ně rozhoduje o rychlosti, s jakou budou firmy ve svých obchodech IKT využívat. Ochota zákazníků uvést číslo své kreditní karty na webové stránce je velkou měrou ovlivněna tím, jak bezpečný se jim tento úkon zdá“ ⁽²⁶⁾.

4.4.5 Výbor je přesvědčen, že vzhledem k obrovskému růstovému potenciálu odvětví je nezbytné jednak uplatňovat zvláštní politiku a jednak přizpůsobit stávající politiky novému vývoji. Je nezbytné spojit evropské iniciativy v oblasti informační bezpečnosti s integrovanou strategií odstraněním hranic mezi odvětvími a zaručením jednotného a bezpečného šíření IKT ve společnosti.

4.4.6 Podle Výboru jsou některé důležité strategie, jako například tato, uskutečňovány přehnaně pomalu, a to z důvodu, že členské státy kladou byrokratické a kulturní překážky nezbytným rozhodnutím, která musí být učiněna na úrovni Společenství.

4.4.7 Výbor je také toho názoru, že zdroje Společenství jsou nedostačující pro uskutečnění četných a náležitých projektů, které by mohly dát konkrétní odpovědi na nové problémy globalizace pouze v případě, že budou uskutečněny na úrovni Společenství.

4.5 Směrem k větší jistotě EU o ochraně spotřebitele

4.5.1 Výbor si je vědom, že členské státy přijaly technická bezpečnostní opatření a zahájily postupy řízení bezpečnosti s ohledem na své vlastní potřeby a s tendencí zaměřením na různé aspekty. I z tohoto důvodu je obtížné dát jednotnou a účinnou

odpověď na problémy bezpečnosti. S výjimkou několika správních sítí neexistuje systematická přeshraniční spolupráce mezi členskými státy, i když je známo, že otázky bezpečnosti nemohou jednotlivé země řešit izolovaně.

4.5.2 Výbor upozorňuje mimo jiné na to, že Rada svým rámcovým rozhodnutím 2005/222 SVV zavedla systém spolupráce mezi soudními orgány a ostatními příslušnými orgány členských států, aby zajistila jejich soudržný přístup na základě sbližování jejich trestně-právních předpisů v oblasti následujících útoků proti informačním systémům:

— nezákonný přístup k informačním systémům,

— nezákonné zasahování do systémů prostřednictvím úmyslných činů zaměřených na závažné zpomalení nebo na přerušení fungování informačního systému,

— nezákonné zasahování do dat prostřednictvím úmyslných činů zaměřených na vymazání, narušení, poškození, padělání, odstranění nebo zneprístupnění dat v informačním systému,

— nabádání a podporování ke spoluúčasti na výše uvedených trestných činech.

4.5.3 Rozhodnutí mimoto udává kritéria pro stanovení odpovědnosti právnických osob a případné sankce, které by jim mohly být uloženy, pokud by za ně byly shledány odpovědnými ⁽²⁷⁾.

4.5.4 V oblasti dialogu s orgány veřejné správy členských států Výbor podporuje návrh Komise, aby řečené orgány zahájily srovnávací analýzy svých vnitrostátních politik týkajících se bezpečnosti sítí a informačních systémů, včetně zvláštních politik ve veřejném sektoru. Toto doporučení je ostatně obsažené i ve stanovisku EHSV z roku 2001.

4.6 Směrem k široce rozšířené kultuře bezpečnosti

4.6.1 Pokud jde o zapojení odvětví informační bezpečnosti, musí toto odvětví v zájmu ochrany práv svých zákazníků na soukromí a na důvěrnost osobních údajů skutečně zaručit, že systémy materiálního dozoru nad svými instalacemi a nad kódováním sdělení budou v souladu s vývojem techniky ⁽²⁸⁾.

⁽²⁵⁾ KOM(2005) 576 ze dne 17.11.2005.

⁽²⁶⁾ Viz poznámka pod čarou č. 19 – druhá odrážka.

⁽²⁷⁾ Viz poznámka pod čarou č. 19 – čtvrtá odrážka.

⁽²⁸⁾ Viz směrnice 97/66 ES o zacházení se soukromými údaji v odvětví telekomunikací (Úř. věst. L 24, 30.1.1998).

4.6.2 Co se týče akcí na zvyšování povědomí, Výbor považuje za zásadní, aby se vytvořila opravdová „kultura bezpečnosti“ plně slučitelná s informační, sdělovací a názorovou svobodou. Na druhé straně připomíná, že četní uživatelé si nejsou vědomi všech rizik spojených s informačním pirátstvím, zatímco mnozí provozovatelé, prodejci či poskytovatelé služeb nejsou schopni posoudit existenci a rozsah zranitelných aspektů.

4.6.3 Je-li ochrana soukromí a osobních údajů prioritním cílem, pak mají také spotřebitelé právo na skutečně účinnou ochranu před nelegálním dokumentováním osobních profilů prostřednictvím špiónážních softwarů (*spyware a web bugs*) nebo jiných metod. Rovněž by se měla učinit přítrž praxe *spamming* ⁽²⁹⁾ (rozesílání obrovského množství nevyžádaných e-mailů), který je často výsledkem těchto zneužití. Za takovéto útoky platí jejich oběti určitou cenu ⁽³⁰⁾.

4.7 Směrem k silnější a aktivnější agentuře EU

4.7.1 Výbor kladně hodnotí výraznější a posílenou roli Evropské agentury pro bezpečnost sítí a informací (ENISA) jak pro akce na zvyšování povědomí, tak i – a to především – pro

informační kampaně a odbornou přípravu provozovatelů a uživatelů, což ostatně již uvedl ve svém nedávném stanovisku ⁽³¹⁾ k poskytování veřejných služeb v odvětví elektronických komunikací.

4.7.2 Konečně v souvislosti s akcemi navrženými k tématu posílení účasti všech skupin zúčastněných stran se zdá, že se tyto akce přísně řídí dodržováním zásady subsidiarity. Opravdu totiž spadají do působnosti členských států a soukromého sektoru, a to podle konkrétních odpovědností.

4.7.3 ENISA by měla mít možnost využívat přínosu poskytovaného evropskou sítí pro bezpečnost sítí a informací (*European Network and Information Security Network*) k organizování společných akcí, jakož i mnohojazyčného portálu Společenství pro varování a informační bezpečnost k získávání přizpůsobených a interaktivních informací, a to usnadněným stylem jazyka zejména pro jednotlivé uživatele různého věku a pro malé a střední podniky.

V Bruselu dne 16. února 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

⁽²⁹⁾ Francouzsky: *pollu postage*.

⁽³⁰⁾ Viz stanoviska EHSV k tématům sítí elektronické komunikace (Úř. věst. C 123, 25.4.2001, str. 50), elektronického obchodování (Úř. věst. C 169, 16.6.1999, str. 36) a vlivu elektronického obchodování na jednotný trh (Úř. věst. C 123, 25.4.2001, str. 1).

⁽³¹⁾ Viz poznámka pod čarou č. 19 – první odrážka.

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o přezkumu předpisového rámce EU pro sítě a služby elektronických komunikací

(2007/C 97/10)

Dne 29. června 2006 se Evropská komise, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci výše uvedené.

Specializovaná sekce Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 11. ledna 2007. Zpravodajem byl pan McDonogh.

Na 433. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. února 2007 (jednání ze dne 16. února), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 139 hlasy pro, 1 člen se zdržel hlasování.

1. Souvislosti

trhu a ochrana zájmů evropských občanů ⁽⁶⁾.

1.1 Shrnutí

Sdělení podává zprávu o fungování směrnic tvořících předpisový rámec pro sítě a služby elektronických komunikací ⁽¹⁾. Objasňuje, jak právní rámec plní své cíle, a určuje oblasti, které je potřeba změnit. Navrhované změny jsou popsány v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise ⁽²⁾. Doprovodné posouzení dopadů ⁽³⁾ zachycuje širší paletu možností, které byly zváženy před přijetím závěrů uvedených ve sdělení.

Hlavní prvky legislativních nástrojů předpisového rámce
lze shrnout takto:

— **Rámcová směrnice**, kterou se stanoví hlavní zásady, cíle a postupy regulační politiky EU týkající se poskytování služeb a sítí elektronických komunikací.

1.2 Struktura právního rámce

Vytvoření jednotného evropského informačního prostoru s otevřeným a konkurenčním vnitřním trhem je jedním z klíčových úkolů Evropy ⁽⁴⁾ v rámci širší strategie pro růst a zaměstnanost. Elektronické komunikace jsou oporou celého hospodářství a na úrovni EU je podporuje předpisový rámec, který vstoupil v platnost v roce 2003.

Předpisový rámec poskytuje jediný společný soubor pravidel pro všechny komunikace, které jsou přenášeny elektronicky, ať jsou bezdrátové nebo přes pevné připojení, datové nebo hlasové, přes internet nebo s přepojováním okruhů, veřejné nebo soukromé ⁽⁵⁾. Jeho cíle jsou podpora hospodářské soutěže na trhu elektronických komunikací, zlepšení fungování vnitřního

— **Směrnice o přístupu a propojení**, která specifikuje postupy a zásady ukládání povinností podporujících hospodářskou soutěž, pokud jde o přístup k sítím provozovatelů s významnou tržní silou a propojení těchto sítí.

— **Směrnice o udělování oprávnění**, kterou se zavádí systém všeobecného oprávnění místo individuálních nebo skupinových povolení s cílem usnadnit vstup na trh a omezit administrativní zátěž pro provozovatele.

— **Směrnice o univerzální službě**, která vyžaduje minimální úroveň dostupnosti a cenové přijatelnosti základních služeb elektronických komunikací a zaručuje soubor základních práv uživatelů a spotřebitelů těchto služeb.

— **Směrnice o elektronickém soukromí**, kterou se stanoví pravidla ochrany soukromí a osobních údajů zpracovávaných ve spojení s komunikacemi prováděnými v rámci veřejných komunikačních sítí.

⁽¹⁾ Směrnice 2002/19/ES, 2002/20/ES, 2002/21/ES, 2002/22/ES (Úř. věst. L 108, 24.4.2002, s. 7) a 2002/58/ES (Úř. věst. L 201, 31.7.2002, s. 37).

⁽²⁾ SEK(2006) 816.

⁽³⁾ SEK(2006) 817.

⁽⁴⁾ KOM(2005) 24, 2.2.2005.

⁽⁵⁾ Úprava služeb s obchodním obsahem, jako například služby informační společnosti a vysílání, které mohou být nabízeny prostřednictvím infrastruktur pro přenos, je obsažena v jiných nástrojích Společenství (jako je směrnice o elektronickém obchodu 2000/31/ES a směrnice o televizi bez hranic 89/552/EHS). Služby informační společnosti jsou definovány v směrnici 2000/31/ES, která definuje postup pro poskytování informací v oblasti technických norem a nařízení jako „všechny služby běžně poskytované na dálku za úhradu na individuální žádost příjemce služeb prostřednictvím elektronických přístrojů pro zpracování a ukládání dat“ (čl. 17).

⁽⁶⁾ KOM(2003) 784 v konečném znění.

- **Směrnice Komise o hospodářské soutěži**, která slučuje právní opatření založená na článku 86 Smlouvy, která v průběhu let liberalizovala odvětví telekomunikací. (Není zahrnuta do tohoto přezkumu.)
- **Doporučení Komise o relevantních trzích**, které uvádí seznam 18 dílčích trhů, které mají být prozkoumány vnitrostátními regulačními orgány.

Komise navíc přijala **rozhodnutí o rádiovém spektru** (622/2002/ES), které usiluje o zajištění dostupnosti a efektivního využití spektra v rámci vnitřního trhu.

1.3 Posouzení předpisového rámce – dosažení cílů

Vývoj trhu

Od úplného otevření trhů hospodářské soutěži v roce 1998 se mohou uživatelé a spotřebitelé těšit z větších možností výběru, nižších cen a inovativních produktů a služeb. V roce 2005 bylo odvětví IKT oceněno částkou 614 miliard eur ⁽⁷⁾. IKT rovněž přispívají na makroekonomické úrovni k růstu produktivity a ke zvýšení konkurenceschopnosti evropského hospodářství jako celku, jsou tedy faktorem ovlivňujícím růst a tvorbu pracovních míst.

Konzultace zúčastněných stran

Odpovědi na výzvu Komise k podávání podnětů většinou hodnotily dopad předpisového rámce příznivě ⁽⁸⁾. Spotřebitelské a odvětvové skupiny podporovaly přístup zakotvený v předpisovém rámci, i když měly výhrady k jeho provádění. Mnohé zúčastněné strany volaly po zjednodušení postupů přezkumu trhů a zpravidla vítaly nová institucionální opatření pro harmonizaci spektra ⁽⁹⁾.

Inovace, investice a hospodářská soutěž

Investice do tohoto odvětví byly v Evropě v posledních letech vyšší než v jiných oblastech světa (45 miliard eur v roce 2005) ⁽¹⁰⁾. Hlavní hnací silou zůstává hospodářská soutěž.

Nejvíce investic přitáhly země, které používaly předpisový rámec EU účinným způsobem podporujícím hospodářskou soutěž ⁽¹¹⁾. Země se silnou soutěží mezi subjekty zavedenými na trhu a provozovateli kabelové televize mívají nejvyšší míru rozšíření širokopásmových služeb ⁽¹²⁾.

Shrnutí

Komise je názoru, že účinnější správa spektra by plně uvolnila jeho potenciál přispět k nabídce inovativních, rozmanitých a cenově dostupných služeb evropským občanům a posílit konkurenceschopnost evropských odvětví IKT. V ostatních směrech má Komise za to, že zásady a flexibilní nástroje předpisového rámce představují, jsou-li plně a účinně používány, nejvhodnější prostředek k podpoře investic, inovací a rozvoje trhu.

1.4 Přehled navrhovaných změn

Současný předpisový rámec přinesl značný užitek, ale potřebuje v několika oblastech upravit, aby mohl být účinný i v nadcházejícím desetiletí. Dvě hlavní oblasti změn jsou:

- použití politického přístupu Komise ke správě spektra na elektronické komunikace, jak je stanoveno ve sdělení ze září 2005 ⁽¹³⁾;
 - snížení procedurální zátěže spojené s přezkumy trhů, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante.
- Vedle těchto dvou oblastí toto sdělení uvádí další změny, jejichž cílem je:
- upevnění jednotného trhu,
 - posílení zájmů spotřebitelů a uživatelů,
 - zlepšení bezpečnosti a
 - zrušení zastaralých ustanovení.

Toto sdělení a doprovodný pracovní dokument útvarů Komise ⁽¹⁴⁾ předkládají analýzu Komise a uvažované změny.

⁽⁷⁾ KOM(2006) 68, 20.2.2006.

⁽⁸⁾ Odpovědi jsou k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/info_centre/documentation/public_consult/review/index_en.htm.

⁽⁹⁾ Rozhodnutí 676/2002/ES o rádiovém spektru umožňuje technickou harmonizaci podmínek pro využívání rádiového spektra (prostřednictvím Výboru pro rádiové spektrum) a strategické poradenství v oblasti politiky rádiového spektra (prostřednictvím Skupiny pro politiku rádiového spektra).

⁽¹⁰⁾ Viz poznámka pod čarou č. 6.

⁽¹¹⁾ London Economics ve spolupráci s PricewaterhouseCoopers, studie pro GR Evropské komise pro informační společnost a média na téma „Posouzení předpisového rámce pro elektronické komunikace – růst a investice v odvětví elektronických komunikací v EU“ („An assessment of the Regulatory Framework for Electronic Communications – Growth and Investment in the EU e-communications Sector“) (dosud nezveřejněno).

⁽¹²⁾ Viz doprovodný pracovní dokument útvarů Komise, oddíl 2.

⁽¹³⁾ KOM(2005) 411, 6.9.2005.

⁽¹⁴⁾ SEK(2006) 816.

2. Úvod

2.1 Výbor převážně podporuje návrhy Komise na přezkum předpisového rámce EU pro sítě a služby elektronických komunikací. Výbor také uznává obsáhlé práce, jež Komise vykonala při přezkumném procesu, během kterého byly sloučeny studie expertů a vklad konzultací se všemi, kteří na tomto procesu měli nezadatelný zájem, aby se dospělo k doporučením ve sdělení KOM(2006) 334 o přezkumu předpisového rámce EU pro sítě a služby elektronických komunikací a doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise SEC(2006) 816. Výbor by však chtěl, aby Komise vzala na vědomí výhrady vyjádřené v tomto stanovisku a doporučení uvedená dále.

2.2 Předpisový rámec musí být přizpůsoben strategii rozvoje odvětví IKT a podporovat rozhodující přínos, který elektronické komunikace mají pro hospodářský a sociální život Unie. Výbor proto velmi podporuje cíle přezkumu předpisového rámce za účelem prosazení iniciativy i2010 – evropská informační společnost 2010⁽¹⁵⁾, která vysvětluje přínos odvětví IKT k Lisabonské strategii z hlediska povzbuzení růstu, konkurenceschopnosti a zaměstnanosti. Konkrétně uznáváme význam předpisového rámce pro vytvoření jednotného evropského informačního prostoru, který bude nabízet cenově dostupné a bezpečné širokopásmové komunikace s bohatým a rozmanitým obsahem a bohatými a rozmanitými digitálními službami, výkon na světové úrovni ve výzkumu a inovacích v oblasti IKT odstraněním propasti vzhledem k hlavním evropským konkurentům a informační společnost, která je přístupná všem, poskytuje vysoce kvalitní veřejné služby a podporuje kvalitu života.

2.3 Výbor uznává úspěch předpisového rámce od jeho zavedení. Konstatujeme, že vznikl celoevropský telekomunikační průmysl, na mnoha trzích se zvýšila konkurence služeb, inovace je na vysoké úrovni, a snížily se skutečné náklady telekomunikačních služeb v EU. Zaznamenáváme také růst investic na trhu v posledních letech a skutečnost, že úroveň investic v Evropě předstihla investice v USA a asijsko-tichomořské oblasti. Skutečnost, že nejvyšší míra investic se vyskytla v zemích, které včas a účinně uplatnily předpisový rámec, je dokladem jeho pozitivního vlivu. Výbor také konstatuje, že i přes tento pozitivní vliv v Evropě dále narůstá problém rozdílu v digitálních technologiích.

2.4 Výbor upozorňuje Komisi na předchozí stanoviska EHSV, která podporují předpisový rámec a předkládají doporučení, jak

by mohly být zlepšeny politiky rozvoje a růstu odvětví elektronických komunikací⁽¹⁶⁾, aby se pokročilo se strategií i2010.

V tomto stanovisku chce Výbor předložit poznámky k oblastem zvláštního zájmu a několik doporučení.

3. Doporučení

3.1 Obecnou zásadou regulace je, že veřejný zájem – „veřejné blaho“ – by měl být nadřazen soukromým a obchodním zájmům. Výbor se také domnívá, že samotný trh nemůže sám sebe náležitě regulovat ku prospěchu veřejného blaha. Proto je nutný pevný předpisový rámec, který prosadí zájmy většího počtu občanů, jak je cílem Lisabonské strategie.

3.2 Zvážíme-li patřičně námitku v odstavci 3.1, Evropa by měla co nejrychleji spět k tržnějšímu přístupu ke správě spektra, který by zahrnoval posílení subjektů trhu, zavedení rozsáhlejšího obchodování se spektrem a méně vnitrostátních byrokratických nařízení při přidělování vlnového pásma.

3.3 Měla by být zřízena Evropská agentura pro spektrum s cílem vytvořit souvislý a integrovaný režim celoevropské správy spektra.

⁽¹⁵⁾ Včetně stanovisek EHSV ke:

- sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Úprava politik e-obchodu v měnícím se prostředí: Zkušenosti iniciativy digitalizace a budoucí výzvy – Úř. věst. C 108, 30.4.2004, s. 23,
- návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o založení víceletého programu Společenství pro podporu bezpečnějšího používání internetu a nových on-line technologií – Úř. věst. C 157, 28.6.2005, s. 136,
- sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Vysokorychlostní propojení Evropy: poslední vývoj v odvětví elektronických komunikací – Úř. věst. C 120, 20.5.2005, s. 22,
- sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: i2010 – evropská informační společnost pro růst a zaměstnanost – Úř. věst. C 110, 9.5.2006, s. 83,
- sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Přístupnost elektronických technologií (eAccessibility) – Úř. věst. C 110, 9.5.2006, s. 26,
- sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Překlenutí propasti v širokopásmovém připojení – CESE 1181/2006,
- sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie pro bezpečnou informační společnost – „Dialog, partnerství a posílení účasti“ – R/CESE 1474/2006, stále probíhá.

⁽¹⁵⁾ KOM (2005) 229 v konečném znění, viz http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/i2010/index_en.htm.

3.4 Spolu s uvolněním oznamovacích povinností na základě postupu podle článku 7 by Komise měla zvýšit svoji pozornost, pokud jde o regulační opatření prosazovaná vnitrostátními regulačními orgány, a tak podpořit rozmanitost nabídek.

3.5 Komise by měla mít ohled na rozdílné podmínky, které existují na různých vnitrostátních trzích, a na zvláštní odborné znalosti potřebné k vypořádání se s těmito podmínkami v rámci vnitrostátních regulačních orgánů. Výbor má proto vážné výhrady k navrhovanému právu veta Komise na základě postupu podle článku 7 a zdůrazňuje, že před uplatněním tohoto práva je nutná mimořádná obezřetnost.

3.6 Výbor se obává, že nepřiměřené zaujetí předpisového rámce pro velké nadnárodní poskytovatele služeb a sítí by mohla nakonec vést k oligopolu. Předpisový rámec by měl vzít tuto obavu řádně na vědomí a neměl by neúměrně zvýhodňovat nadnárodní společnosti.

3.7 Komise by měla více využívat Komunikační výbor a Výbor pro rádiové spektrum, a rovněž skupinu evropských regulačních orgánů a skupinu pro rádiové spektrum s cílem pokročit s rozvojem vnitřního trhu, harmonizací politiky a soudržností regulačního přístupu.

3.8 Výbor navrhuje, aby vnitrostátní regulační orgány, s cílem poskytnout spotřebitelům dobré informace o výběru dostupných služeb, byly podporovány při zveřejňování internetových nástrojů, které by měly spotřebitelům usnadnit srovnání nabídek elektronických komunikací (služeb a cen) konkurenčních poskytovatelů na jejich trhu.

3.9 Zelená kniha o univerzální službě navrhovaná na rok 2007 by měla uznat nutnost odstranění stále větších rozdílů v infrastruktuře a službách mezi nejvíce a nejméně rozvinutými regiony EU. Pokud analýza, založená na nástrojích a skutečně určeném rozvrhu, ukáže, že povinnost univerzální služby se těmito rozdíly nezabývá, pak je nutné nalézt alternativní způsob, třeba prostřednictvím vnitrostátních investičních programů podpořených strukturálními fondy EU.

3.10 Výbor věří, že vzhledem ke vzrůstajícímu významu širokopásmových služeb pro hospodářský a sociální rozvoj by se širokopásmové připojení mělo stát součástí definice univerzální služby ⁽¹⁷⁾.

3.11 Komise by měla dále určit minimální rychlosti přenosu a minimální kvalitu služeb, které by měly platit pro definici výrazu „širokopásmový“, čímž opakujeme doporučení stanoviska Výboru k překlenutí propasti v širokopásmovém připojení ⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁷⁾ KOM(2005) 203 a směrnice EP a Rady 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací.

⁽¹⁸⁾ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Překlenutí propasti v širokopásmovém připojení – CESE 1181/2006.

3.12 Výbor naléhá na Komisi, aby spolupracovala s vnitrostátními regulačními orgány při stanovení režimu sankcí za trestné činy v oblasti bezpečnosti elektronických komunikací platného pro celé Společenství. Měly by se také zvážet mechanismy, které by spotřebitelům (individuálně nebo společně) umožňovaly v celé EU „právo na žalobu“ ve zrychleném postupu proti jednotlivým pachatelům.

3.13 Výbor naléhá na Komisi, aby mimo oblast působnosti předpisového rámce systematicky vyšetřovala bezpečnostní útoky, jako například spam, phishing a hacking, kterých se dopouštějí pachatelé ze zemí mimo EU, a aby usilovala o nápravu na mezivládní úrovni.

4. Poznámky

4.1 Podpora předpisového rámce a přezkumu

4.1.1 Vytvoření souvislého celoevropského trhu sítí a služeb elektronických komunikací vyžaduje kvalitní předpisový rámec, který spojí komplexní politické a socio-ekonomické faktory, jež musejí být harmonizovány. Stávající předpisový rámec se projevil účinným při vytváření konkurenceschopného, inovativního a rychle rostoucího trhu komunikačních služeb v Evropě a současně deklaroval snahu udržet potřeby poskytovatelů služeb, spotřebitelů a národních zájmů v rovnováze.

4.1.2 Stávající předpisový rámec začal platit před třemi roky a nyní je čas k přezkumu jeho podmínek ve světle zkušeností a zvážení příštích výzev. Studie expertů ⁽¹⁹⁾ zvažované Komisí a rozsáhlý proces konzultací se všemi zainteresovanými stranami zcela formovaly přezkumný proces a návrhy Komise ukazují, že všechny faktory byly náležitě uváženy.

4.1.3 Návrhy obsažené ve sdělení a doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise zavádějí vyvážené a vhodné změny stávajícího předpisového rámce.

4.1.4 Výbor bere na vědomí návrhy na odstranění některých zastaralých ustanovení předpisového rámce.

4.2 Správa spektra

4.2.1 Význam rádiového spektra jako výrobního faktoru pro služby a sítě elektronických komunikací (jako například mobilní, bezdrátové a družicové komunikace, televizní a rozhlasové vysílání) a další aplikace (zařízení krátkého dosahu, obrana, doprava, rádiové určování polohy a družicový systém GPS/Galileo) se v uplynulém desetiletí dramaticky zvýšil. Odhaduje se, že celková hodnota služeb závislých na rádiovém spektru v EU přesahuje 200 miliard eur, tj. 2 % až 2,5 % ročního evropského hrubého produktu.

⁽¹⁹⁾ Včetně analýzy Příprava dalších kroků regulace elektronických komunikací (2006); Posouzení předpisového rámce pro elektronické komunikace – růst a investice v odvětví elektronických komunikací v EU, London Economics ve spolupráci s PricewaterhouseCoopers (2006).

4.2.2 Vzhledem k tomu, že většina spektra v EU je již přidělena k nějakému využívání nebo nějakým uživatelům, každé nové přidělení lze provést pouze na úkor stávajících uživatelů. Politika zabývající se spektrem musí brát v úvahu nejen potřeby elektronických komunikací, ale i každé další využití spektra, včetně výzkumu, letectví, námořnictva, kosmonautiky, audiovizuálního užití (obsah), obranného průmyslu, pozorování Země, lékařství, zapojení, bezpečnosti na silnicích, vědecké činnosti aj. Politiky soutěžící o rádiové spektrum jsou stále rozvinutější a sjednané pro celou Evropskou unii.

4.2.3 Rychlý technický rozvoj spolu s digitalizací přenosu i konvergencí komunikačních služeb zastřel vazbu mezi rádiovými přístupovými platformami a službami, na nichž byla správa spektra tradičně založena.

4.2.4 Technologické inovace podstatně snižují riziko rušení mezi různými uživateli spektra a snižují nutnost udělování výhradního přístupu ke zdrojům spektra, a tak umožňují rozsáhlejší uplatnění všeobecných oprávnění zahrnujících mírné technické omezení využívání spektra. Uplatnění těchto inovativních technologií by tak mohlo snížit překážky přístupu ke spektru a zvýšit jeho účinné využití.

4.2.5 Rozhodující potřeba učinit opatření pro velkou poptávku po celoevropském spektru ze strany nových technologií služeb elektronických komunikací a stejně důležitá potřeba chránit spektrum nutné pro jiné kritické aplikace vyžadují komplexní reorganizaci mechanismů správy spektra v EU.

4.2.6 Nemá rozumné očekávat, že všechny rozdílné regulační orgány v Evropě, které nyní spravují přidělování spektra, přijdou s jednotným režimem spektra pro Evropu. Je rozumné zmocnit ústřední orgán, Evropskou agenturu pro spektrum, aby koordinoval, řídil a kontroloval správu tohoto rozhodujícího zdroje. Protože aktivity této agentury se úzce dotýkají základních veřejných svobod, musela by předkládat zprávu o svých aktivitách Evropskému parlamentu a Radě.

4.2.7 Obchodní zájmy by měly mít větší volnost při regulovaném obchodování se spektrem, aby obchodní spektrum v oblasti elektronických komunikací bylo účinně využito k ekonomicky nejvýnosnějším účelům.

4.3 Vnitřní trh a hospodářská soutěž

4.3.1 Vytváření vnitřního trhu je jednou z hlavních hnacích sil růstu prosperity a zlepšování kvality života v Evropě. Předpisový rámec spojením poradenství, směřování a prosazování poskytl základ politiky pro pokrok sítí a služeb elektronických komunikací vnitřního trhu. Tohoto pokroku bylo dosaženo za současného ohledu na různé okolnosti a problémy, kterým čelí každý stát, a za podpory jak zvyšující se hospodářské soutěže, tak investic v oblasti sítí a služeb.

4.3.2 Proces vytváření vnitřního trhu by měl vždy zajistit, že veřejný zájem – „veřejné blaho“ – bude nadřazen soukromým

a obchodním zájmům. Samotný trh nemůže náležitě regulovat sám sebe ku prospěchu veřejného blaha. Platí to zejména pro kvalitu služeb a za situace, kdy hospodářská soutěž je nedostačující. Proto je nutný pevný předpisový rámec, který prosadí zájmy většího počtu občanů, jak je cílem Lisabonské strategie, tím, že jim zajistí nejlepší technologie za nejlepší cenu.

4.3.3 Většina poskytovatelů služeb a sítí působí v rámci jednoho vnitrostátního trhu. Výbor se ale obává, že nepřiměřené zaujetí předpisového rámce pro velké nadnárodní poskytovatele služeb a sítí by mohla nakonec vést k oligopolu, kdy bude několik velkých společností ovládat trh EU. Předpisový rámec by měl vzít tuto obavu řádně na vědomí a neměl by neúměrně zvyšovat nadnárodní společnosti na úkor vnitrostátních provozovatelů.

4.3.4 Zatímco centralizovaný evropský regulační orgán, podobný orgánu fungujícímu v bankovníctví, by pravděpodobně představoval rychlejší a přímější způsob, jak dosáhnout dokončení vnitřního trhu v oblasti elektronických komunikací, je také možné, že ztráta odborných znalostí a posudků, které nyní poskytují vnitrostátní regulační orgány, by byla ke škodě některých zemí a národní odpor by ve skutečnosti mohl zbrzdit pokrok k dokončení vnitřního trhu.

4.3.5 Prozatím bude nejlepší, bude-li stávající režim decentralizované regulace posílen tím, že Komise více využije výbor a politické poradní struktury, které nyní existují. Je lepší se dohodnout na společném přístupu, než se snažit prosadit „jedno řešení pro všechny“.

4.3.6 Přestože to jde mimo rozsah předpisového rámce, Výbor se obává, že rychlý růst dostupnosti mezinárodních mediálních služeb prostřednictvím sítí elektronické komunikace by mohl vést k nežádoucímu šíření mediálního obsahu nízké kvality. Komise by měla zvážit, jak může politika EU podpořit tvorbu a šíření vysoce kvalitního mediálního obsahu, zejména pak obsahu, který bere ohled na bohatou kulturní rozmanitost EU.

4.4 Práva spotřebitelů

4.4.1 S růstem složitosti dostupných služeb a vznikem nových celoevropských služeb je důležité, aby spotřebitelé byli řádně informováni o svých volbách. Spotřebitelům musí být dostupné kvalitní informace o konkurenčních nabídkách, aby jim byla poskytnuta kvalitní služba a transparentní cena. Zároveň musí být aktualizovány právní předpisy týkající se práv spotřebitelů, aby se vyrovnaly s novou dynamikou trhu. Výbor navrhuje, aby vnitrostátní regulační orgány byly podporovány při zveřejňování internetových nástrojů se standardizovanými kritérii, které by měly spotřebitelům usnadnit srovnání nabídek elektronických komunikací (služeb a cen) konkurenčních poskytovatelů na jejich trhu.

4.4.2 Uznáváme, že směrnice o univerzální službě musí být aktualizována, a vítáme návrh Komise příští rok předložit diskusní dokument k zelené knize. Je ale důležité, aby občané z méně rozvinutých regionů nebyli ještě více znevýhodněni odstraněním povinností univerzální služby z povinností dominantních poskytovatelů služeb. Problém rozdílu v digitálních technologiích bude ještě naléhavější, až nové obchodní modely budou pohánět růst služeb internetové televize (WebTV) pro občany, kteří mají vysokorychlostní širokopásmové připojení.

4.4.3 V případě, že se rozhodne o tom, že povinnost univerzální služby už není správným nebo praktickým způsobem, jak zajistit poskytování základních služeb elektronické komunikace 21. století, jako je širokopásmové připojení, je nutné nalézt alternativní mechanismy financování s cílem překlenout rozdíl v digitálních technologiích, možná prostřednictvím strukturálních fondů EU.

4.5 Bezpečnost

4.5.1 Výbor odkazuje na stanovisko EHSV ke sdělení Komise Strategie pro bezpečnou informační společnost, KOM(2006) 251, a svoji výzvu k integrované strategii informační bezpečnosti spojující evropské iniciativy.

4.5.2 Narušení bezpečnosti sítí elektronické komunikace podřívají důvěru spotřebitelů a užívání služeb. Narušení bezpečnosti mohou dále napadnout práva občana EU na soukromí. Je velmi důležité, aby Komise jednala důrazně za účelem ochrany bezpečnosti sítí a práv občanů. Vítáme opatření navržená v přezkumu předpisového rámce, která se těmito obavami zabývají.

4.5.3 Bezpečnost elektronických komunikací je velmi důležitá pro přijetí a růst informačních technologií a služeb. V celé EU jsou nezbytné tvrdé tresty, aby se zabránilo tomu, že tento druh kriminality naruší důvěru spotřebitelů a zpomalí rozvoj informační společnosti. Výbor naléhá na Komisi, aby spolupracovala s vnitrostátními regulačními orgány při stanovení režimu sankcí za trestné činy v oblasti bezpečnosti elektronických komunikací platného pro celé Společenství. Měly by se také zvážit mechanismy, které by spotřebitelům umožňovaly „právo na žalobu“ proti pachatelům.

4.5.4 Kromě bezpečnostních problémů způsobených osobami uvnitř EU je bezpečnost evropských sítí a občanů vystavena každodenním útokům z oblastí mimo EU. Měla by být učiněna veškerá možná opatření ke stíhání pachatelů těchto útoků a státy, ze kterých útoky pocházejí, by měly nést zodpovědnost za škody, které tyto pachatelé způsobí.

V Bruselu dne 16. února 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise podle čl. 138 odst. 2 Smlouvy ES o vylepšení námořních pracovních norem

KOM(2006) 287 v konečném znění

(2007/C 97/11)

Dne 16. června 2006 se Evropská komise, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci výše uvedené.

Specializovaná sekce Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 11. ledna 2007. Zpravodajem byl pan ETTY.

Na 433. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. února 2007 (jednání ze dne 15. února), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 190 hlasy pro a 5 členů se zdrželo hlasování.

1. Úvod

1.1 Konsolidovaná úmluva o námořních pracovních normách z roku 2006 je důležitým novým nástrojem Mezinárodní organizace práce (ILO), který zahrnuje ochranu práv námořníků na důstojné pracovní podmínky a vytvoření nových podmínek spravedlivé hospodářské soutěže pro majitele plavidel.

1.2 Je charakterizována jako čtvrtý pilíř mezinárodního regulačního rámce kvalitní námořní dopravy – doplňuje tři hlavní úmluvy Mezinárodní námořní organizace (IMO): Mezinárodní úmluvu o bezpečnosti lidského života na moři (SOLAS), Mezinárodní úmluvu o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby námořníků (STCW) a Mezinárodní úmluvu o zabránění znečišťování (MARPOL).

1.3 Nová úmluva nahrazuje stávajících 68 nástrojů ILO týkajících se námořní dopravy. Vejde v platnost po ratifikaci 30 členskými státy ILO, které představují alespoň 33 % světové tonáže.

2. Poznámky

2.1 Pracovní normy stanovené v úmluvě se vztahují na pracovníky na palubách námořních plavidel o hrubé registrované prostornosti 500 tun a více, kteří podnikají mezinárodní cesty nebo plavby mezi cizozemskými přístavy. Týkají se následujících otázek:

- minimálních požadavků na námořníky pro práci na plavidle,
- podmínek zaměstnávání,
- ubytování, rekreačních zařízení, jídla a stravování,
- ochrany zdraví, zdravotní péče, blahobytu a ochrany sociálního zabezpečení a
- dodržování a uplatňování.

2.2 EHSV může pochválit Komisi za podporu, kterou vyslovila práci ILO, jež vyústila v tuto novou úmluvu, a za spolupráci s vládami členských států a jejich organizacemi zaměstnavatelů a zaměstnanců v tripartitním prostředí ILO. To jistě položilo pevný základ pro práci, kterou je třeba vykonat nyní, po vytvoření nového nástroje, tj. ratifikaci členskými státy a přizpůsobení *acquis communautaire* tam, kde je to nutné.

2.3 EHSV může poukázat na to, že úmluva je výsledkem delikátní rovnováhy, které bylo dosaženo při rozhodování na mezinárodní úrovni a v tripartitním prostředí. Komise by svojí činností měla posílit a podpořit tento výsledek a vyvarovat se kroků, které by mohly ohrozit její úspěšné provádění.

2.4 EHSV by mohl podpořit odhodlání Komise podnítit včasnou ratifikaci členskými státy. Ratifikace 27 členskými státy, které představují 28 % světové flotily, by byla jistě velkým krokem vpřed.

2.5 Ratifikace je čistě záležitostí členských států, jelikož EU není členem ILO. EHSV by mohl upozornit na zájem, který má o rozhodnutí Komise vyzvat sociální partnery na evropské úrovni k zahájení jednání s cílem dosáhnout dohody. Kdyby této dohody bylo dosaženo, usnadnila by se jistě ratifikace členskými státy. EHSV očekává, že členské státy budou úmluvu ratifikovat co nejdříve, doufejme, že v roce 2008.

2.6 Jednání mezi sociálními partnery již začalo. Z těchto okolností by EHSV mohl považovat za vhodné nevyjadřovat se zatím ke třem následujícím hlavním otázkám, které Komise vznesla ve sdělení:

- přizpůsobení *acquis communautaire*,
- přijetí doplňujícího znění a
- přesažení rámce ustanovení úmluvy.

To samé platí pro otázku, zda by část B úmluvy (pokyny) měla být závazná či nikoliv.

Pokud se sociálním partnerům nepodaří dosáhnout dohody, EHSV se k těmto tématům vrátí.

2.7 Co se týče vytvoření tripartitního výboru, jak stanoví úmluva, EHSV by mohl upozornit na to, že Smlouva takový mechanismus nepředpokládá. Pokud uvážíme tuto skutečnost,

EHSV by také rád podotkl, že jakékoliv řešení, které Komise navrhne pro zajištění koordinace Společenství v tripartitním rozhodovacím procesu, by v žádném případě nemělo oslabit tripartitní ustanovení ILO na vnitrostátní úrovni.

2.8 EHSV by rád doporučil, aby Komise podpořila schůzky expertů ILO týkající se vytvoření operačních pokynů pro kontrolu vlajky a pro státní přístavní inspekce.

V Bruselu dne 15. února 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Vztahy mezi EU a Japonskem: úloha občanské společnosti

(2007/C 97/12)

Na plenárním zasedání dne 17. ledna 2007 se Evropský hospodářský a sociální výbor, v souladu s čl. 29 odst. 2 Jednacího řádu, rozhodl vypracovat stanovisko k *Vztahy mezi EU a Japonskem: úloha občanské společnosti*.

Paní Benita FERRERO WALDNER, evropská komisařka pro vnější vztahy a evropskou politiku sousedství, podpořila tuto iniciativu ve svém dopise ze dne 6. dubna 2006.

Specializovaná sekce Vnější vztahy, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 24. ledna 2007. Zpravodajkou byla paní PÄÄRENDSON.

Na 433. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. února 2007 (jednání dne 16. února 2007), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 112 hlasy pro, 3 hlasy proti a 28 členů se zdrželo hlasování.

1. Exekutivní shrnutí a doporučení

1.1 Evropská komise vyzvala EHSV, aby prozkoumal vývoj událostí v občanské společnosti v Japonsku a zvážil způsoby spolupráce Evropské unie (EU) a japonské občanské společnosti s cílem dále posílit vztahy mezi EU a Japonskem.

1.2 EU a Japonsko sdílejí mnoho společných hodnot a zájmů. V mnoha oblastech již byla navázána spolupráce na oficiální úrovni, která dobře funguje.

1.3 Zájem Japonska o regionální spolupráci založené na modelu „funkční integrace“ má rostoucí význam.

1.4 Úloha občanské společnosti v Japonsku má stále větší význam, i když se zaměřuje hlavně na místní a regionální problémy.

1.5 Silné styky EU a Japonska existují v současnosti pouze v několika oblastech, nicméně stále větší uznávání společných výzev ukazuje, že uzrál čas pro jejich rozšíření.

1.6 Vytvoření více silnějších styků si vyžádá dlouhý čas a zásadní bude výběr nejlepších partnerů.

1.7 Důležitým počátečním krokem by mohlo být uspořádání symposia, na kterém by byly identifikovány společné problémy a zváženo, jak je začít řešit.

1.8 Je třeba samozřejmě zvážit zapojení vhodných organizací občanské společnosti obou partnerů do odpovídajících seminářů a podobných akcí.

1.9 Po čase by mohl být zahájen strukturovanější dialog podle modelu kulatého stolu.

1.10 Dva Evropské instituty (dále střediska EU) v Japonsku již poskytují základnu pro vytváření sítí a partnerství.

1.11 Požadavky na financování by neměly být vysoké při vyšším využití technologií, např. videokonference a VoIP (Voice over Internet Protocol).

2. Úvod

2.1 Vzhledem k dřívější rostoucí spolupráci se v roce 2001 EU a Japonsko rozhodly zahájit desetiletí spolupráce nazvané Utváříme naši společnou budoucnost⁽¹⁾. Tento akční plán se skládá ze čtyř oddílů („cílů“). Poslední cíl (cíl IV) má název Sbližování lidí a kultur a zahrnuje „rozvoj vazeb mezi občanskými společnostmi a podporu výměn mezi regiony“. Důležitý je rovněž cíl III (Řešení globálních a společenských výzev).

2.2 Mezi nedávné události týkající se vazeb mezi občanskými společnostmi patří velmi úspěšný Rok výměn mezi lidmi (2005), založení dvou středisek EU v Japonsku⁽²⁾ v tokijské oblasti⁽³⁾ a v regionu Kansai⁽⁴⁾ a dále společné sympóziem konané v dubnu 2006 v Bruselu na téma dosavadního pokroku v akčním plánu Utváříme naši společnou budoucnost a jeho možných změn potřebných k přizpůsobení se měnící se situaci v Japonsku, EU a jinde.

2.3 Cílem tohoto stanoviska je zvážit vývoj událostí v občanské společnosti v Japonsku a prozkoumat způsoby spolupráce občanské společnosti v EU, především EHSV, s japonskou občanskou společností s cílem posílit vztahy EU s Japonskem⁽⁵⁾.

2.4 EHSV definuje „občanskou společnost“ jako „všechny organizační struktury, jejichž členové mají cíle a odpovědnosti obecného zájmu a kteří rovněž působí jako prostředníci mezi veřejnými orgány a občany“⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ „Utváříme naši společnou budoucnost“ – akční plán spolupráce mezi EU a Japonskem, summit EU-Japonsko, Brusel 2001.

⁽²⁾ Střediska EU jsou financována EU a jejich úlohou je překlenovat mezeru v povědomí mezi Japonskem a EU a umožňovat studentům všech oborů učit se o Evropské unii.

⁽³⁾ Zapojené instituce: Hitotsubashi University, International Christian University, Tokyo University of Foreign Studies a Tsuda College <http://www.euji-tc.org>.

⁽⁴⁾ Zapojené instituce: Kobe University, Kwansei Gakuin University a Osaka University http://euji-kansai.jp/index_en.html.

⁽⁵⁾ Viz dopis komisařky Ferrero-Waldner, č. D/06/468 ze dne 6. dubna 2006.

⁽⁶⁾ Úplnější definice – viz KOM(2005) 290.

3. Pozadí

3.1 Japonsko je důležitým aktérem ve východní Asii, regionu rostoucího hospodářského významu, ve kterém se rychle rozvíjí regionální spolupráce, ale ve kterém také vzrůstají obavy o bezpečnost. Vzhledem k rostoucímu významu východní Asie (včetně Číny) pro EU poskytne bližší vztah s Japonskem určitou rovnováhu a bude zahrnovat rozvoj spolupráce v regionálních otázkách⁽⁷⁾.

3.2 Japonsko je také jedním ze strategických partnerů EU. I když se Evropa a Japonsko nacházejí na opačných stranách zeměkoule a ačkoliv mají oba velmi složitou a specifickou kulturu, sdílíme mnoho společného. Oba jsme významným hospodářským celkem usilujícím o zaujetí větší úlohy na mezinárodním poli. Sdílíme v mnohém stejné základní hodnoty a sdílíme řadu společných zájmů a cílů. Obě naše společnosti jsou demokratické. Je v našem společném zájmu, abychom upevnili a prohloubili náš vztah a naše vzájemné porozumění.

3.3 Z hospodářského hlediska představuje Japonsko s podílem 6,6 % pátý největší vývozní trh EU a mezi vývozními trhy Japonska je EU na druhém místě. Současná míra růstu japonského HDP činí 2,7 % ročně a míra nezaměstnanosti se pohybuje okolo 4,5 %. Japonsko vytváří cca 14 % světového HDP (Čína 3,4 %) a jeho průměrný příjem na obyvatele činí 32 230 USD (v Číně je to 780 USD).

3.4 V dřívějších obdobích spolupráce byly hlavním předmětem společného zájmu otázky obchodu a ostatních hospodářských faktorů, včetně významných zahraničních investic v obou směrech. Pro obě strany jsou důležité hospodářské reformy na zvýšení konkurenceschopnosti v globalizovaném světě při současném zachování vlastních sociálních modelů a zohlednění udržitelného rozvoje.

3.5 Existuje řada oblastí, v nichž je spolupráce mezi EU a Japonskem dobře rozvinutá. Existují například stálá fóra pro diskusi o otázkách průmyslové politiky, vědy a technologie, informačních technologií, zaměstnanosti, sociálních věcí, elektronického obchodu, výzkumu, rozvojové pomoci a ochrany životního prostředí. V roce 2006 projevil japonský sociální partneři rostoucí zájem o metodu sociální odpovědnosti podniků. Dialog mezi EU a Japonskem o reformě právních předpisů (zahájený před 12 lety) se navíc souvisle zabývá otázkami spojenými s právními předpisy. Podrobné údaje o některých programech se nacházejí v příloze I. Do dialogu jsou zapojena mnohá generální ředitelství Evropské komise a mnohé členské státy EU.

⁽⁷⁾ Existuje již značný počet regionálních orgánů, některé z nich mají evropskou účast. Důležitými příklady jsou Asia-Europe Meeting (ASEM) a Asia-Europe Foundation (ASEF). Zapojení těchto orgánů by mohlo dále zvýšit hodnotu spolupráce občanské společnosti EU a Japonska.

3.6 V Japonsku postupně roste tzv. „pocit blízkosti“ k Evropě. Nejnovější členské státy EU jsou tam však velmi málo známé.

4. Rozvoj občanské společnosti

4.1 Jak bylo řečeno výše, japonská kultura a společenské podmínky jsou velmi odlišné od kultury a společenských podmínek EU⁽⁸⁾. Není proto překvapující, že organizace občanské společnosti v Japonsku jsou jiné. Nejnapadnější rozdíl představuje skutečnost, že až donedávna hrál dominantní úlohu při utváření občanské společnosti stát a s výjimkou sociálních partnerů musely být organizace schvalovány úřady a podléhaly jejich dozoru.

4.2 Veřejnost toto přijímala, neboť elitní ústřední byrokracie propojená s hlavními průmyslovými zájmy (podporovaná poslanci) umožňovala rychlé a účinné politické rozhodování a provádění politik. To vše napomáhalo hospodářskému růstu⁽⁹⁾. Za těchto okolností byla úloha občanské společnosti v řízení velmi omezená. Pojmy občanské společnosti, řízení a politické odpovědnosti se dokonce ani nevyskytovaly v tehdejší všeobecné slovní zásobě.

4.3 Ke konci 80. let minulého století praskla bublina na trhu, což vedlo k období deflace a ekonomické stagnace, která byla překonána až nedávno. Pak došlo v 90. letech k řadě skandálů, do nichž byli zapleteni vysocí úředníci, a to odstartovalo pokles důvěry veřejnosti v tuto dominantní úlohu státu a hlavních průmyslových zájmů. Toto spolu s nezvládnutím záchranných a obnovovacích prací po tzv. velkém zemětřesení Hanshin-Awaji u Kóbe v roce 1995 ukázalo veřejnosti účinnost (a potenciál) některých organizací občanské společnosti. To vedlo v roce 1998 k přijetí nového zákona o neziskových organizacích (NPO), který uznal potenciálně důležitou úlohu organizací občanské společnosti v dobrém řízení⁽¹⁰⁾. Tento zákon odstranil řadu překážek rozvoje NPO a zrušil většinu náročného úředního dozoru. Byl jednou ze změn, které přispěly k posunu japonské společnosti a politiky k menší regulaci a centralizaci.

4.4 Od těchto událostí se občanská společnost začala měnit. Organizace se dosti rychle množí a k největšímu růstu dochází v těch skupinách, které zdůrazňují svoji nezávislost na úřadech. V současné době se v Japonsku diskutuje o otázce, jak je možné více využít celkový objem zdrojů, jež má japonská společnost k dispozici. To povede k nárůstu významu a vlivu organizací

občanské společnosti. Zlepšuje se porozumění procesu demokratické participace a veškeré legislativní návrhy jsou nyní k dispozici na internetu pro připomínkování. Nicméně podle organizací občanské společnosti se zdá, že názory občanské společnosti (kromě sociálních partnerů) často dostatečně neovlivňují konečná rozhodnutí.

4.5 Hovoříme-li o japonské občanské společnosti, rozdělujeme ji obvykle do dvou hlavních kategorií. Do první skupiny spadají nevládní organizace (NGO), které se především poskytují služby pro rozvojovou a humanitární činnost v zahraničí. Tyto organizace jsou financovány převážně vládou (ministerstvem zahraničních věcí). Pracují v úzkém partnerství s úřady zodpovědnými za programy státní rozvojové pomoci a pravidelně se scházejí s vládou za účelem podpory úzkého dialogu a spolupráce. Jejich finanční a lidské zdroje však zůstávají omezené.

4.6 Druhou kategorií tvoří NPO, zabývající se velmi širokou škálou činností. Patří mezi ně sociální partneři, obchodní a profesní sdružení a sdružení působící v oblastech životního prostředí, ochrany spotřebitele, zemědělství, kultury a dalších. Tyto zainteresované strany budou hrát stále větší úlohu v dialogu o sociální odpovědnosti, který se rozbíhá v rámci japonských společností a společností, které vlastní zahraniční firmy, za současného respektování dobrovolné povahy této odpovědnosti. Velmi významnou úlohu navíc hrají zdravotnické organizace. Někdy mají k dispozici financování od úřadů. Značná část těchto organizací se v první řadě zaměřuje na hledání místních a regionálních řešení na místní a regionální problémy a pracuje ve prospěch místních komunit. Z tohoto důvodu existuje méně NPO na celostátní úrovni.

4.7 Mládež je také dobře zastoupena studentskými a dalšími organizacemi.

5. Současné styky mezi organizacemi občanské společnosti Japonska a EU

5.1 Oproti značnému počtu pravidelných kontaktů mezi orgány EU a Japonska (viz výše bod 3.5 a přílohy), jejichž význam je pravidelně zdůrazňován čelními politickými představiteli obou stran, jsou vazby mezi většinou organizací občanské společnosti velmi omezené. V některých oblastech však již byly navázány silné a aktivní styky.

⁽⁸⁾ Japonská kultura má velmi dlouhou historii a byla do velké míry ovlivněna skutečností, že Japonsko bylo po několika století izolováno od zbytku světa.

⁽⁹⁾ Tento úspěch vedl k „legitimizaci výsledkem“, která je založena na úspěšném dosahování cílů, na úkor „legitimizace vstupy“, založené na procesu demokratické participace.

⁽¹⁰⁾ I EU měla z japonského pohledu krize, například události vedoucí k rezignaci Santerovy Komise přibližně ve stejnou dobu, které vyvolaly nové úvahy o řízení v EU, vedoucí k většímu zapojení občanské společnosti EU do politického procesu.

5.2 Sociální partneři

Zaměstnavatelé – Nippon Keidanren (japonská federace podniků) je široká hospodářská organizace, která vznikla v květnu 2002 sloučením Keidanren (japonská federace hospodářských organizací) a Nikkeiren (japonská federace sdružení zaměstnavatelů). Tato federace má 1 662 členů: 1 351 podniků, 130 průmyslových sdružení a 47 regionálních hospodářských organizací (údaje z 20. června 2006).

Odborové svazy jsou poměrně slabé, a to jak počtem, tak i svými prostředky. Členství v odborových organizacích vykazuje cca 20 % zaměstnanců. Asi dvě třetiny tohoto počtu připadají na hlavní organizaci odborových svazů RENGO⁽¹¹⁾. RENGO má kancelář v Bruselu. Má tak přístup k množství informací od EKOSu a často vysílá své zástupce na zasedání organizací práce v členských státech.

5.3 V posledních deseti letech je každoročně svoláván kulatý stůl pro obchodní dialog mezi EU a Japonskem (zaměstnavatelé), v jehož rámci jsou projednávány možnosti zlepšování hospodářských a obchodních vztahů a stále více zvažovány globální otázky, např. energie. Jeho doporučení jsou předkládána na každoročním bilaterálním summitu čelních politických představitelů EU a Japonska, kteří jsou připraveni je brát v úvahu. Obchodní organizace EU a Japonska navíc již dlouhou dobu vedou dialog týkající se široké škály otázek.

5.4 V posledních šesti letech se setkávají naše organizace spotřebitelů, aby čelily celosvětovým výzvám, jako je bezpečnost a označování potravin. Mezi další příklady spolupráce patří každoroční dialogy mezi novináři, občanskými hnutími, nevládními organizacemi a ochránci životního prostředí. Rovněž akademická spolupráce je již zavedena mezi různými typy vysokých škol a výzkumnými institucemi a k jejímu dalšímu prohloubení přispěje nedávne založení dvou institutů EU v Japonsku. Akademické instituce v Japonsku mají obzvlášť úzké vazby mezi sebou i s jinými takovými institucemi v EU.

5.5 Vzhledem k potřebě osobních kontaktů pro rozvoj hlubšího porozumění se EU a Japonsko dohodly, že rok 2005 by se měl stát Rokem mezilidských výměn. Pod tímto názvem byl uskutečněn úspěšný program s přibližně 1 900 akcemi a v současné době je projednávána možnost pokračování. Výzvou je udržet to, čeho bylo dosaženo, a dále na tom stavět.

5.6 Tyto současné kontakty jsou velmi užitečné a ukazují, že je možné navázat dlouhodobé styky, existuje-li jasný základ společných výzev, kterým je nutno čelit v prostředí měnícího se světa s globalizovanými způsoby jednání a standardy

a s rostoucím tlakem na konkurenceschopnost. Mezi tyto výzvy patří udržitelný rozvoj (zejména zabezpečení dodávek energie, „zelený nákup“⁽¹²⁾ a přírodní zdroje), rozvojová pomoc (v níž hrají EU a Japonsko úlohu hlavních světových dárců), stárnutí obyvatelstva (s dopady na důchody, zdravotnické služby a sociální pomoc), přistěhovalectví, práce v multietnických společnostech, vyvážení pracovního a rodinného života a problémy zaměstnanosti. Další oblasti, ve kterých jsou čím dál jasněji patrné společné zájmy, představují společenská odpovědnost podniků a rovnováha mezi ženami a muži. Prospěšná by byla výměna názorů o uvedených tématech.

5.7 EHSV má neformální styky se střediskem EU v Kansai. To jsou v současnosti jeho jediné styky, ačkoliv mnoho členů EHSV má zkušenosti s prací u japonských organizací.

6. Možná činnost na budování a udržování vztahů mezi občanskými společnostmi EU a Japonska

6.1 Je jasné, že při řešení společných výzev čeká na občanskou společnost významná úloha v EU a Japonsku, ve společných podnicích a ve vzájemných vztazích. Organizace občanské společnosti budou přispívat k probíhajícímu politickému procesu mezi EU a Japonskem prostřednictvím dvoustranných diskusí a tím, že budou jasně formulovat své postoje. Je zřejmé, že existuje značný prostor pro pokrok při rozvíjení odpovídajících oddílů akčního plánu EU-Japonsko⁽¹³⁾ týkajících se občanské společnosti a že tato práce se může stát důležitým prvkem zvyšujícím hodnotu vztahů mezi EU a Japonskem.

6.2 Prvním cílem při budování kontaktů mezi organizovanou občanskou společností Japonska a EU musí být vzájemné poznání a porozumění, což povede k rozvoji ve vytváření sítí. Jen poté lze zahájit důkladnou spolupráci, která vnese naše příspěvky do již existujících silných vazeb mezi orgány Japonska a EU. Nebude se jednat o rychlý proces, ale bylo by užitečné hledat u Komise a japonských orgánů podporu úvodního setkání, na kterém by byly identifikovány společné problémy a projednán další postup, včetně toho, které organizace by mohly nejučelněji zastupovat obě strany⁽¹⁴⁾. Po tomto úvodním setkání by následovala cílená práce, včetně společné akce. Účastníky tohoto setkání by měli být představitelé EU a japonské občanské společnosti, kteří by mohli poskytnout základ pro další vytváření sítí. Za EU by měli na tuto schůzku vyslat většinu delegátů EHSV a sociální partneři na úrovni EU.

⁽¹²⁾ „Zelený nákup“ je systém, podle kterého musejí veřejné zakázky zahrnovat značný podíl produktů šetrných k životnímu prostředí.

⁽¹³⁾ Viz odstavec 2.1.

⁽¹⁴⁾ I když někteří japonscí partneři, jako např. Japonské středisko pro mezinárodní výměny (JCIE) a EUJ, by mohli pomoci, na počátku bude třeba nechat si poradit od japonských úřadů.

⁽¹¹⁾ Členy RENGO je 6 500 000 zaměstnanců (červen 2006).

6.3 Komise by měla zvážit účast organizací občanské společnosti EU i Japonska na všech příslušných seminářích a podobných akcích. Ty by rovněž k obdobnému postupu měly povzbuzovat japonské úřady. Tímto způsobem by časem mělo dojít k porozumění mezi partnery a k vybudování sítě využitelné pro kontakty všeho druhu. Určování těchto akcí by mělo patřit mezi pravidelné úkoly setkání mezi Komisí a jejími japonskými partnery.

6.4 Klíčový bude výběr vhodných témat pro diskuse, do kterých budou zapojeny organizace občanské společnosti. Budou-li při setkáních na oficiální úrovni stanovena témata, u nichž by prospělo zahrnutí vstupů ze strany organizací občanské společnosti, měly by Komise a japonské úřady zvážit pověření EHSV, aby tyto vstupy ve spolupráci se svými japonskými protějšky zajistil. Na těchto společných setkáních by odborové svazy mohly diskutovat např. o základních normách Mezinárodní organizace práce. Zpočátku by tato práce mohla být přidělena skupinám ad hoc a ve vhodných případech by mělo být zváženo zřízení malých ad hoc poradních skupin ⁽¹⁵⁾.

6.5 S ohledem na rostoucí význam regionální spolupráce pro Japonsko by organizace občanské společnosti EU měly rovněž poskytnout své zkušenosti na pomoc státům v různých etapách rozvoje při prohlubování jejich integrace v souladu s doktrínou „funkční integrace“. Zkušenosti některých novějších členských států se zakládáním životaschopných organizací občanské společnosti a s podněcováním orgánů k jejich zahrnutí do procesu konzultací a rozhodování by mohly být zajímavým příkladem. Úspěch EU v ovládnutí a snížení potenciálního soupeření a konfliktu by také mohl být vhodným vzorem, který by mohl pomoci v zájmech o zachování bezpečnosti v regionu.

6.6 Založení dvou středisek EU v Japonsku (středisko EU v Tokiu a středisko EU v Kansai) nabízí možnosti networkingu a prohlubování porozumění. Například:

- EHSV by mohl působit jako kontaktní bod pro poskytování pomoci a informací.
- To by mohlo zahrnovat pomoc při vzájemném kontaktování těch, kteří hledají protějšky (pro konkrétní účely) v regionu toho druhého.

- Dále by se mohlo jednat o vzájemnou nabídku prostor na pořádání vhodných seminářů (nebo pro jinou práci) jak v roli řečníků, tak i účastníků.
- Kromě toho by EHSV mohl nabízet přednášky na témata související s EU, jimiž se zabývají, téma rozhodovacích procesů v EU, úlohy organizací občanské společnosti v EU i na vnitrostátní úrovni, úlohy sociálních partnerů a způsobu, jakým podniky zasahují do procesu projednávání a provádění právních předpisů EU.
- EHSV by prostřednictvím středisek EU mohl nabízet pravidelné stáže.

Středisko EU v Kansai již zvažuje možnost spoluorganizace řady seminářů/workshopů zaměřených na konkrétní otázky. Prvními klíčovými otázkami v tomto kontextu budou pravděpodobně označování potravin, ochrana životního prostředí a stárnoucí populace.

6.7 Je rovněž důležité poznamenat, že významnou úlohu hrají v japonské společnosti univerzity (a podobné organizace), jež tak představují další cestu k porozumění mezi organizacemi občanské společnosti. Mohou rovněž pomáhat zapojit mládež, která bude klíčovým faktorem při budování dlouhodobých styků.

6.8 EHSV by měl rovněž zvážit vytvoření malé kontaktní skupiny, která by podpořila informovanost japonských partnerů a byla pro ně místem styku. Z dlouhodobého hlediska, až se občanské organizace vzájemně lépe poznají, by se měla zvážet určitá každoroční akce po vzoru kulatého stolu.

6.9 K tomu, aby byla úloha občanské společnosti a její potenciál dobře chápány a tam, kde je to vhodné, využívány vzájemně prospěšným způsobem, je třeba udržovat styky se společným parlamentním výborem EU-Japonsko.

6.10 Zásadní bude jako vždy financování. Nicméně náklady na tyto mechanismy by neměly být vysoké a v mnoha případech by se měly snižovat využíváním novějších technologií, například videokonferencí nebo VoIP (Voice over Internet Protocol), a to především v případě styků mezi malými ad hoc skupinami, které mohou být vytvořeny.

V Bruselu dne 16. února 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁵⁾ Určité problémy budou způsobeny jazykovou bariérou, tak jako jinde.

Usnesení Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Provádění obnovené Lisabonské strategie

(2007/C 97/13)

Ve dnech 23. a 24. března 2006 Evropská rada v závěrech předsednictví (bod 12) uvítala iniciativu Evropského hospodářského a sociálního výboru s cílem zvýšit osvojení Lisabonské strategie na úrovni Společenství. Podpořila Evropský hospodářský a sociální výbor v jeho další činnosti a požádala jej, aby do začátku roku 2008 vypracoval souhrnnou zprávu na podporu partnerství pro růst a zaměstnanost. EHSV shrnuje v tomto usnesení svůj postoj k přepracované Lisabonské strategii a odkazuje i na své práce k tomuto tématu:

Provádění obnovené Lisabonské strategie

Na schůzi předsednictva dne 14. února 2007 se Evropský hospodářský a sociální výbor rozhodl, že usnesení předloží na jarním zasedání Evropské rady. Na plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. února 2007 (jednání dne 15. února 2007), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor toto usnesení 125 hlasy pro a 10 členů se zdrželo hlasování.

1. Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) vítá následná opatření Evropské komise týkající se národních programů reforem (NPR) předložených členskými státy. EHSV se však obává, že i přes obnovení Lisabonské strategie v roce 2005 se nepodařilo zajistit všeobecné povědomí o této strategii a její podporu. EHSV zdůrazňuje, že politické ztotožnění členských států se závazky, na nichž se v Radě společně dohodly, je klíčové. Kromě výše uvedených závazků členských států je třeba navazovat účinná partnerství a nová spojení se sociálními partnery a občanskou společností. Je třeba zaručit efektivní víceúrovňovou správu včetně konzultací zainteresovaných stran, která bude důsledně monitorována Evropskou komisí.

1.1 EHSV se domnívá, že současná metoda hodnocení by měla být doplněna transparentním srovnáváním výsledků členských států týkajících se provádění strategie. Doporučení šitá na míru každému členskému státu by měla vést ke konkrétní diskusi a případně také k revizi v Radě, aby bylo možné určit klíčové oblasti budoucí činnosti.

1.2 EHSV je toho názoru, že při definování a provádění NPR musejí být prováděny včasné konzultace s organizovanou občanskou společností na národní úrovni tak, aby všechny zúčastněné strany převzaly odpovědnost za proces podporující skutečné partnerství a angažovanost. Národní hospodářské a sociální rady a podobné orgány by měly hrát důležitou úlohu v zemích, kde existují.

1.3 EHSV plně podporuje větší zaměření na obnovenou strategii. V létě předloží čtyři informační zprávy k těmto tématům:

Investice do znalostí a inovací, Potenciál podniků, zejména malých a středních podniků, Zaměstnanost prioritních skupin a Energetická politika pro Evropu, které budou základem jeho souhrnné zprávy za rok 2008 určené pro Evropskou radu. Tyto zprávy budou vypracovány v úzké spolupráci s národními hospodářskými a sociálními radami a podobnými orgány zastupujícími občanskou společnost.

1.4 EHSV zdůrazňuje, že plné provádění obnovené Lisabonské strategie předpokládá koordinovanou makroekonomickou politiku, která aktivně podporuje růst a zaměstnanost. Stávající pozitivní ekonomický výhled by neměl podrývat ambiciózní cíle Rady v souvislosti s prováděním strategie. Vzájemná závislost mezi národními ekonomikami znamená, že by strukturální reformy měly být provedeny z evropské perspektivy. Proto by NPR měly být začleněny do celoevropského makroekonomického politického rámce, do kterého by měly přispět všechny zúčastněné strany. Je třeba brát neustále v úvahu globální souvislosti.

1.5 EHSV zdůrazňuje, že by měly být souběžně zajištěny tyto aspekty: pokračování průmyslových změn, kvalita práce a kvalita života. Cílem by měla být symbióza konkurenceschopnosti, sociální soudržnosti a udržitelného rozvoje. Při úsilí o dosažení tohoto cíle musí Evropa a členské státy vysvětlit poselství obnovené Lisabonské strategie tak, aby občané na místní úrovni jasně pochopili její cíle. To vyžaduje efektivní komunikaci, která dosud chyběla.

2. EHSV považuje celou strategii za dynamický proces, který vyžaduje neustálé dolaďování uvnitř členských států a Rady, ale i ve vztahu k Evropské komisi. Pro dosažení tohoto cíle je nezbytné zabývat se následujícími otázkami:

2.1 Na národní a regionální úrovni:

— priority týkající se Lisabonské strategie včetně doprovodných prostředků by měly být v národních rozpočtech jasněji určeny;

— celý řetězec vzdělávacích systémů a systémů odborné přípravy by měl být přezkoumán a obsah z hlediska všeobecné kultury a vědecké a technické přípravy by měl být na co nejvyšší úrovni, aby bylo možné přizpůsobit se měnícímu se hospodářskému a sociálnímu prostředí a podporovat zapojení občanů, kvalitnější pracovní místa, podnikání a inovace;

— je třeba se zabývat demografickými změnami a jejich působením na finance, trh práce a zdravotní péči;

- inovační reforma trhu práce by se měla řídit ustanoveními o flexibilitě a bezpečnosti, která podporují konkurenceschopnost a zároveň poskytují přiměřenou sociální jistotu;
- měly by být dosaženy barcelonské cíle pro investice do výzkumu a vývoje;
- členské státy musejí účinně využívat výměny osvědčených postupů, což rovněž vede k podpoře konvergence cílů v Evropě.

2.2 Na evropské úrovni:

- Rada a Komise by měly stanovit časové plány a termíny pro dohodnuté priority;
- je potřebná společná energetická politika;
- je velmi důležité řešit klimatickou změnu;
- evropské fondy (regionální fond, sociální fond a 7. rámcový program pro výzkum) a jiné finanční nástroje EU, jako je

například rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace, by měly být zaměřeny na priority Lisabonské strategie.

2.3 Všechny úrovně vyžadují:

- specifitější a konkrétnější spolupráci se sociálními partnery a jinými zainteresovanými stranami při formulaci politik a následných opatření spojených s Lisabonskou strategií;
- program pro zlepšení tvorby právních předpisů a dobře fungující vnitřní trh, které se zabývají cíli hospodářského, sociálního a ekologického rozvoje v kontextu globálních změn.

3. EHSV vyzývá Evropskou radu, aby plně podpořila výše uvedený přístup a zapojila organizovanou občanskou společnost, která hraje aktivnější roli, do provádění obnovené Lisabonské strategie.

V Bruselu dne 15. února 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS
